

Na štiri oči:
pogovor s Petro
Rančov in Julijo Rejc

Novi projekt SŠ.
Od PEF-a
do Zooma in nazaj.

Novi PEferon

FEBRUAR 2021 | LETNIK III | STEVILKA 1 | ISSN 2670-4277

Časopis Novi PEferon je občasno glasilo študentov Univerze za Primorskem, Pedagoške fakultete s poudarkom na občutljivih dejavnostih. Urednica Krista Sedej. Oblikovanje: Eva Gabrijelčič in Krista Sedej. Lektoriranje: A.P. in M.J. Fotografije: arhiv UP PEF. Izhaja občasno in brezplačno. Izdaja Univerza na Primorskem • <http://www.hippocampus.si/issn/novi-peferon>

Vse o prostovoljstvu:

program Mepi in intervju
z dolgoletno prostovoljko Valenti-
no Kobal.

*10 nasvetov kako lažje
preživeti predavanja na
daljavo.*

Kulturno med karanteno

Fantovski in deklški pev-
ski zbor letos malo bolj
»alternativno«.

Škrati iz Pef-teatra otro-
kom popestrili obdarova-
nje.

Karantenske izpovedi
»homocovidensov«.

O besedi leta in Roda-
riju s profesorico Bar-
baro Baloh.

Dragi bralci Novega PEferona!

Medtem ko je fakulteta odeta v tišino, študentje tudi v teh časih nismo potihnili, ampak smo naš »hrup«, študij in druženja preselili na spletne hodnike in predavalnice. Ne želim opisovati negativnih pogledov na situacijo, v kateri živimo, saj se lahko hitro najdemo v začaranem krogu »joj, kako bi bilo zdaj lepo ...«. Za te trenutke šele zdaj spoznavamo, da so bili v vseh pogledih velik privilegij in ne nekaj samoumevnega. Veliko misli sem namenila temu, kako ne zblazniti med štirimi stenami sobe in kako izkoristiti študijsko leto, ki ga nikoli ne bom dobila nazaj. No, jaz sem našla svoj pobeg izven štirih sten in veliko pobegov je ujetih prav med stranmi pred vami.

Vsi pa si želimo, da bi se hrup čim prej ponovno slišal v pravih predavalnicah in hodnikih; z obrazov, ki sporočajo in z glasovi, ki jih ne prekinja slaba internetna povezava. Do takrat pa smo vam te željne trenutke ujeli v novi izdaji Novega PEferona.

Urednica Krista Sedej

Novi PEferon | 2

Zahvala študentov UP PEF vsem pedagoškim in strokovnim delavcem UP PEF

Spoštovani pedagoški in strokovni delavci Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem,

ko se je s 16. marcem, oziroma na Univerzi na Primorskem že z 9. marcem, pedagoški proces preselil na splet, se je tako za nas kot za vas način življenja, kot ga poznamo, kar precej spremenil. Čeprav se predavanja, vaje in seminarji niso več izvajali v živo, na fakulteti, pa študenti menimo, da v smislu študija nismo bili prav za nič prikrajšani. Tako pedagoški kot tudi strokovni delavci na fakulteti ste se po svojih najboljših močeh potrudili, da ste nam predali v učnih načrtih predvideno znanje, pa čeprav na prilagojene, včasih celo inovativne načine. Takrat ste morali na hitro novemu načinu dela prilagoditi ne samo način dela, ampak tudi svoje osebno življenje, predvsem tistim, ki imate šolo-obvezne ali predšolske otroke, ki so prav tako ostali doma, je nov način dela prinesel še dodatnih obremenitev. Vseeno ste se potrudili, da smo na koncu spomladanskega semestra lahko izpite, katerih večina je bila izvedena na klasičen način, v predavalnicah, upoštevajoč priporočila NIJZ-ja, opravljali z isto mero prepričanosti vase kot v preteklih letih.

Epidemiološka situacija nam ni prizanesla niti v novem študijskem letu, v katerem smo že od začetka, pa vsaj še do novega leta bomo, spet prikovani pred naše zaslone. Že tako zelo obremenjujoč način izvajanja pedagoškega procesa vam je prinesel nove težave z iskanjem in izvedbo možnosti nadomestitve vseh nastopov, hospitacij in integriranih praks v vrtcih, šolah in ostalih vzgojno-izobraževalnih ustanovah. Zavedamo se, da ste v spremembo načina izvedbe pedagoškega procesa vložili veliko dela, za kar se vam iskreno zahvaljujemo.

Tudi mi se vsakodnevno po svojih najboljših močeh poskušamo prilagajati novi realnosti. Le s sodelovanjem vseh treh gradnikov univerzitetnega okolja, torej pedagoških delavcev, strokovnih delavcev in študentov, bomo uspeli kvaliteto študija ohraniti na kar se da visokem nivoju in čez nekaj časa, ko bomo dneve spet preživljali v študijskih klopih našega predragega PEf-a, reči, da nam je takrat, ko je bilo najtežje, skupaj uspelo! Zdržimo, trudimo se po najboljših močeh, in vse se bo slej ko prej vrnilo v stare tirnice! Vsem vam, ki (v normalnih okoliščinah) stojite na drugi strani katedra ter strokovnim delavcem, ki vas študenti sicer vidimo poredko, a brez vas Fakulteta ne bi obstajala, pa le – **NAJLEPŠA HVALA!**

V imenu študentov UP PEF,
Matija Jenko,

Predsednik Študentskega sveta UP PEF

NOVO UREDNIŠTVO NOVEGA PEFERONA!

Kdo smo? Kako pogosto se v vsakodnevnom bombnem napadu z informacijami še vprašamo o tem, kaj nas resnično zanima? Če ne drugega, je to čas, ko lahko ustvarjamo kako drugače, razvijamo projekte in poskrbimo, da med štiri stene sobe ne predstavljajo naš celoten svet.. Še bolje je, pa če se v svet oziroma skupaj. Zanimanja smo zbirali novi člani uredništva Novega PEferona, ki so se urednici Kristi Sedej novembra pridružili in dopolnili širšo ekipo uredništva. S svojo prvo številko Novega PEferona se predstavljajo: Krista Sedej, Eva Gabrijelčič, Matic Ahčin, Blaž Teršek, Nina Mohorčič in Urša Sevčnikar.

In kaj nas zanima? Vse kar bi morali, moramo in bi si želeli vedeti.

Čimprej nazaj na PEF

Spoštovani študenti, spoštovane študentke ter ostali bralci Novega PEFeFona,

ko se prvi semester študijskega leta 2020/2021, ki je bil sicer izveden na daljavo, bliža koncu, si močno želim, da bi čim prej spet zakorakali v prostore fakultete. Seveda se zavedam, da to ni odvisno od nas, ampak od epidemiološke situacije v državi, vseeno pa komaj čakam trenutke, ko bo pedagoški proces spet mogoče izvajati v živo. Seveda pa moja želja ni tako goreča zaradi samega izvajanja v živo, veliko pomembnejši se mi zdi socialni vidik študentskega življenja, ki je, še posebej na naši fakulteti, zelo izrazit in pomemben.

Še najbolj se mi smilijo študentje prvih in zaključnih letnikov. Prvi zato, ker ne poznajo ne kolegov ne predavateljev v živo, ker se še nikoli niso sprehodili po fakulteti in predvsem zato, ker ne poznajo vseh radosti študentskega življenja v Kopru ter vsega občudjanskega dogajanja na naši fakulteti, drugi pa ravno zato, ker so vse to poznali, a jim je bilo v zadnjem letu študija vzeto.

Poleg več kot 80 dogodkov letno, kar smo jih za študente ter zaposlene na UP PEF pripravili v zadnjih letih, smo uspešno zaključili tudi dva celoletna projekta: Od PEFa do Triglava, v okviru katerega smo celo leto športali in se nato v septembru 2019 povzpeli na Triglav ter Od PEFa do Oskarja, v okviru katerega smo se celo leto kulturno izobraževali ter udeleževali, projekt pa nato v juniju 2020 končali z Letnim kinom UP PEF. In čeprav je v trenutku pisanja tega članka epidemija na vrhuncu, smo se v Študentskem svetu odločili, da tudi letos izvedemo celoletni projekt. Ta pa ne bo tako zelo tematski, kot sta bila prejšnja dva, ampak bo le neka pot, preko katere bomo prišli do cilja, ki smo si ga zadali in ki si ga (verjamem da prav vsi deležniki, vpleteni v fakultetno življenje) tako zelo želimo. Govorim seveda prav o vrnitvi na fakulteto in ponovnem snidenju »v živo«. Zato smo letos pripravili projekt, v katerega bomo »zapakirali« vse, kar bomo lahko, glede na veljavne ukrepe za preprečitev širjenja bolezni COVID-19, izvedli. Z veseljem vam predstavljam projekt:

Od PEFa do ZOOMa in nazaj!

Kot že ime pove, se bo projekt končal v trenutku, ko bomo lahko na fakulteti izvedli prvi dogodek v živo, zato lahko iskreno povem, da je to prvi projekt, za katerega upam, da se bo končal čimprej ;) Za konec bi študentom in študentkam ter ostalim bralcem Novega PEFeFona zaželel le še, da obdobje do trenutka vrnitve življenja v stare tirnice preživite zdravo, aktivno in predvsem z optimizmom, da bo kmalu spet vse, kot je bilo!

SREČNO!!

*Matija Jenko,
predsednik Študentskega sveta UP PEF*

Poštar, kje si? – Potujoči božični okraski

Pa je bila spet tu- karantena! Čas, ko so se zapirale občine, ko smo prijatelji druženja ponovno preselili na ZOOM, ko nismo več vedeli kam naj se damo in ko smo Pošto Slovenije še dodatno obremenili z našo akcijo Potujoči božični okraski.

Ideja se je porodila med telefonskim pogovorom dveh prijateljic, študentk na UP PEF, češ, kaj bi naredili, da ne bi študentje samo ždeli za računalniškimi zasloni. Zavedali sta se, da se v prazničnem decembru študentje in zaposleni ne bomo več videli na našem faksu, zato sta si izmislili projekt, v katerem sta združili ustvarjalnost, inovativnost in tradicijo. Le-to sta malce spremenili, saj sta si namesto pošiljanja novoletnih voščilnic zamislili pošiljanje doma narejenih okraskov, ki bi polepšali novoletne jelke študentov in zaposlenih na UP PEF. Ker pa le ideja ni dovolj, pomembna je tudi sama izpeljava akcije, jima je priskočil na pomoč še en škrtat. Tako so zbrali verigo kar 57. sodelujočih, ki so akcijo vzeli zelo resno: doma so izdelali unikatne okraske, jim priložili tudi lepa voščila in jih preko Pošte Slovenije poslali na naslov osebe, ki jim je bila določena v žrebu. Njihova naloga je bila tudi, da okraski, ki ga prejmejo po pošti, fotografirajo in fotografijo pošljejo Študentskemu svetu UP PEF. Tako je iz vseh zbranih fotografij nastal kolaž, ki je objavljen na FB strani Študentskega sveta UP PEF.

Organizatorji smo izredno veseli za tak odziv in se vsem sodelujočim še enkrat zahvaljujemo!

Maja Humski, ŠS UP PEF

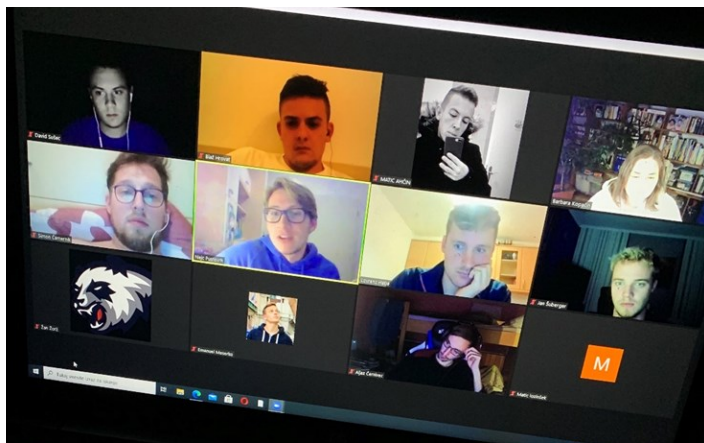
Zvočne slike preko ekranov

Fantje pojejo tudi v času karantene

Leto 2020 in to, v katerega smo ravnokar vstopili, nista naklonjeni raznim dejavnostim, ki so se nam še do nedavnega zdele samoumevne. Za veliko stvari smo naenkrat ostali prikrajšani in med temi je prav gotovo tudi zvočno muziciranje in zvočna slika, ki jo ob tem lahko ustvarimo. Še vedno lahko prepevamo, ne moremo pa v dvo ali večglasju istočasno zapeti in oblikovati glasovnih barv, ki bi se skupaj zliile v nastalo celoto, zvočno sliko. In te zvočne slike v živo so zmanjkale vsem, tako pevcem kot tistim, ki se v svojem prostem času niso ukvarjali z zborovskim petjem. Nekje sem te dni zapisala, da ima petje, tako kot to tudi sama čutim, zdravilno vibracijo, ki lahko med ljudi prinese upanje, zdravje in družbeno ravnovesje. Vse to smo z nastalo zdravstveno situacijo, ko nam je bilo skupinsko večglasno petje in harmonije, ki jih ob tem lahko ustvarjamo, onemogočeno, izgubili. In fantje Fantovskega pevskega zbora UP PEF niso pri tem nobena izjema.

Ob prvi prepovedi druženja smo se dobivali preko videokonferenčnega sistema ZOOM. Dogovorili smo se, da se bomo, kot je to takrat naredila večina glasbenih skupin, posneli. Vendar fantje niso želeli narediti enega novega posnetka, da bi bilo videti, kako pojemo na videokonferenčnem sistemu, tako kot ostali sestavi, ampak so želeli biti edinstveni in so iz posnetkov naših predhodnih nastopov naredili dokumentarni film kratke zgodovine zbora. Spisali smo scenarij in vsakemu določili nalogo, za katero mislim, da smo jo zelo dobro izpeljali in jo je mogoče videti v filmu na povezavi <https://www.youtube.com/watch?v=yKjYARATMrY>.

Tudi v tem študijskem letu se vsak teden spletno srečujemo. Fantje se ne želijo sami doma učiti parta predvidene pesmi. Morda tudi zaradi tega, ker ne vemo, ali se bomo v letošnjem letu še dobili, da bi lahko naučeno skupaj zapeli. Niti ne moremo enačiti skupinskega petja s samostojnim petjem za kamero ob ugasnjem zvočniku. Zato se s fanti pogovarjamo. Poleg zborovskih tem, ki se v našem pogovo-

ru pojavljajo, in ogledov različnih posnetkov, ki so nastali ob razglasitvi epidemije (tukaj mislim na izpeljavo revije Primorska poje 2020, na kateri smo sodelovali s krajšim posnetkom, ki si ga lahko ogledate na povezavi <https://www.youtube.com/watch?v=EoW0BgeXYN4>), smo si ogledali tudi dokumentarni film skladatelja Marjana Vodopivca, ki je nastal ob 100. obletnici njegovega rojstva. Vidim in čutim, da fantje pogrešajo druženje in skupinsko muziciranje, pogrešajo norčije, ki jih lahko počnemo v glasbeni učilnici, ko smo skupaj. Morda ne čisto vsako sredo, se pa pogosto zgodi, da smo na ZOOM-u pozno v noč, celo v jutro naslednjega dne.

Kot vidim, ste ravno mladi izgubili največ. Druženje, osamosvajanje, delo, žuri, petje ... In to poskusimo na naših srečanjih vsaj malo nadomestiti. Jaz sem v času, ko sem bila vaših let, to tudi doživela. Moja mama mi je v času študija večkrat rekla, naj se zdivjam, dokler to lahko še počnem. In ubogala sem njen nasvet, zato tega morda sedaj toliko ne pogrešam, saj vsako življenjsko obdobje prinaša svoje čare, ki jih je potrebno doživeti. Verjamem, da naša druženja niso niti senca tistega, kar mladi sedaj potrebujete, ampak ko se dobimo, beseda teče o marsičem, a vse ostane na ZOOM-u le za nas. Ob naših druženjih v tem študijskem letu pa pripravljamo še ... Kar pa naj ostane še skrivnost ... ;-)

Prof. UP PEF Barbara Kopačin

Dekliški pevski zbor letos bolj alternativno

Kakor vse dejavnosti in krožki na fakulteti, se je tudi Dekliški pevski zbor moral prilagoditi novim razmeram. Glede poteka vaj in dejavnosti, ki so jih v tem letu izvajale, sem povprašala eno od članic zbora - **Sofijo Gergolet**. Ta mi je zaupala: »Letos zaradi koronavirusa vse poteka malo bolj alternativno«, ampak so pevke kljub temu ostale v kon-

taktu z zborovodkinjo **Andrejo Štucin Cergol**. Ta jim je v e-učilnicah posredovala note in vse potrebno za vajo od doma. Nekajkrat so se vse skupaj preko konferenčnega sistema Zoom srečale in Sofija pravi, da je bilo takrat najlepše, saj so se lahko med sabo videle in klepetale, čeprav zgolj preko zaslona. Andreja jih je nato presenetila s tem, da bodo zapele [venček božičnih pesmi](#), nad čemer so bile zelo navdušene.

ŠKRATI IZ PEFTTEATRA

To je potekalo tako, da so se slikale v ob-
jemu domače božične idile in vsaka v svoji
tonaliteti posnele venček božičnih pesmi.
Iztok Cergol in naš vsestranski diplo-
mant **Lovrenc Habe** sta posnetek pripravi-
la in obdelala, punce pa so bile z izdelkom
in s svojim delom zelo zadovoljne.

Za konec pa mi je Sofija še prišepnila, da
se sedaj dogovarjajo, da bodo sodelovale
v projektu, ki pa bo za zdaj ostal še skriv-
nost - glavno vlogo pri temu pa ima **Maru-
ša Pipan**.

To mi je vzbudilo zanimanje, zato sem o
tem seveda povprašala še Marušo – po-
vedala je, da je projekt pravzaprav festival
srečanja pevcev z imenom **Evropa Cantat**.
Vsako leto se odvija na drugi lokaciji, po-
tekajo pa delavnice, ki jih vodijo vrhunske
zborovodje s celega sveta. Ta festival bo
letos julija v Ljubljani in njihovi zborovodki-
nji Andreji se je zdela to odlična priložnost
za punce, zato jih želela navdušiti z idejo
o sodelovanju. Maruša se je zato odloči-
la, da bo šla na informativni sestanek.
Poudarila je, da njihova udeležba še ni
zagotovljena, saj imata virus in motivacija
ostalih pevk pri tem še vedno zelo veliko
vlogo in se do poletja lahko zgodi še mar-
sikaj. Tudi drugi projekti in festivali za de-
kliški pevski zbor zaenkrat ostajajo še
»megleni«, saj ne vedo, kaj bo prihodnost
z virusom prinesla. Tudi one upajo, da se
bodo lahko kmalu videle v živo, kaj male-
ga poklepetale, pridno vadile in nam kaj
veselega zapele.

Eva Gabriječič

V ATRIJU PRED FAKUL- TETO SE SKRIVA ČASOVNA KAPSULA

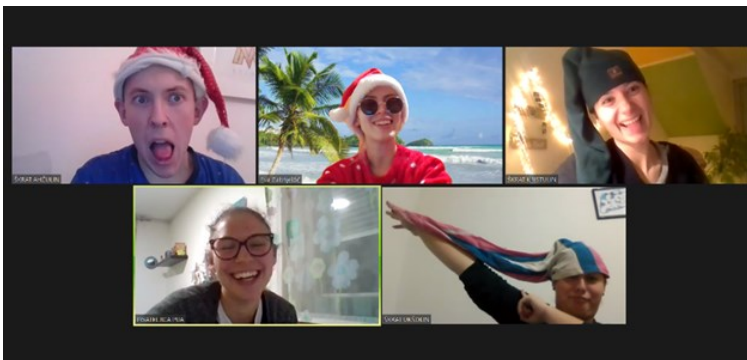
Čisto vsak, ki stopi skozi vrata Pedagoške
fakultete, gre mimo spomenika, ki je po-
stavljen kot spomin učiteljem, ki so obnav-
ljali slovensko šolo v Istri v letih od 1945-
1955.

Verjetno se zdaj ne spomnite več, kaj ste počel zadnji vikend, preden smo bili
potisnjeni v svoje regije, občine in domove, člani PEFTteatra pa se še zdaj spo-
minjamo zadnjega vikenda, ko smo uspešno zaključili dvodnevne intenzivne
vaje in tako z eno nogo že stopili na oder. Našo predstavo, ki smo jo pripravili
po radijski igri Mateje Perpar z naslovom Analiza, smo tako odložili do nadalj-
njega, ko bomo lahko spet vsi dihali skupno atmosfero gledališča.

Je pa res, da navdušenci gledališča ne počivamo, na voljo nam je kar nekaj
zanimivih predavanj in projektov, prav tako pa nam je bila v decembru ponuje-
na priložnost, da se preizkusimo tudi v Zoom predstavi. Kot izziv smo si zasta-
vili mogoče najbolj kritične gledalce – otroke. Povabljeni smo bili namreč, da
popostrimo božični čas za otroke zaposlenih na fakulteti in univerzi. Pet članov
PEFTteatra je takoj zagrizlo v projekt in pričelo se je razmišljanje o vsebini ter
seveda tudi o novi podobi »gledališča«, ki predstavlja za igralca in gledalca
kar nekaj omejitev. Ko smo usvojili pluse in minuse videokonferenčnega siste-
ma Zoom, smo začeli raziskovati različne božične like in pravljice. Tako smo
člani PEFTteatra našli škratovske kape in si nadali nagajivo, uporniško, trdogla-
vo ali zaspano osebnost škrate, ki je prav tako v duhu razmer začel delati od
doma. Škrat Ahčulin, škrat Kristulin, škrat Uršulin in škrat Evulin so spoznali
pomen obdarovanja s pomočjo pisateljice Pije, ki je škratom in otrokom pre-
brala pravljico o »rdečem paketu, ki prinaša srečo.« Člani PEFTteatra upamo,
da smo jo v domove otrok prinesli tudi mi ... Pa četudi le preko ekranov.

Krista Sedej

Na dvorišču oz. v atriju pred pedagoško fakulteto je ročno izdelan kip, ki je bil
narejen pod vodstvom znanega kiparja Janeza Lenassija, prihodnje leto, torej
leta 2022, pa bo minilo 20 let od postavitve. Kip iz sivega istrskega kamna so
izdelali mladi udeleženci raziskovalnega tabora z naslovom Dnevi ustvarjalnih
otrok in mladine.

Na slovesnosti, ki je bila 25. februarja 2003, je bilo tudi preko 50 učiteljev, ki so
v Istri delovali v letih po vojni. Slednji so mlade ljudi, ker seveda ni bilo šol, učili
v zasilnih prostorih, kot so kmečke hiše in barake, ki so bile pogosto brez vode
in elektrike. Več o tem si lahko preberete v knjigi Pričevanja, ki je izšla leta
1997. Številni mediji so pisali o tej slovesnosti, nihče pa ni zapisal, kar nam je
uspelo izvedeti iz zaupnih virov, da se pod spomenikom skriva časovna kapsu-
la, v kateri so zapisana pričevanja učiteljev, ki so učili v letih po vojni.

Lovrenc Habe, Foto: Arhiv Marije Mahne

Dve učiteljici v razredu tudi po prvem razredu?

Doc. dr. Kiswarday je povabila študente različnih smeri UP PEF k sodelovanju v projektu »Sodelovalno poučevanje v prvi triadi«, ki je nastal v okviru javnega razpisa »Študentski inovativni projekti za družbeno korist«. Naše delo v razredu je temeljilo na sodelovanju z razrednimi učitelji z namenom opolnomočenja vseh učencev, posebej učencev s posebnimi potrebami. Da smo študentje lahko bili deležni tako pomembnega projekta, smo hvaležni predvsem vodji le-tega, doc. dr. Vanja Riccarda Kiswarday, in naši nekdanji asistentki na UP PEF ter strokovni mentorici Moniki Kuntner, mag. prof. inkl. ped. Preizkusili smo se v vlogi strokovnih delavcev v razredu in sodelovali z razredno učiteljico. Moči smo združili študentje Pedagoške fakultete iz Kopra, iz študijskih programov Pedagogika, Inkluzivna pedagogika in Razredni pouk ter študenta Strojne fakultete iz Ljubljane. Kako lahko ti dve fakulteti delujeta skupaj v pedagoškem procesu? Z lahkoto.

Povabljeni smo bili v projekt, dobili smo osnovno šolo, na kateri smo izvajali različne dejavnosti in se soočili z ukrepi zoper epidemijo, ki označuje leto 2020. Ampak! Skupina je verjela v pozitiven izid in v tem času smo si uspeli vtisniti v spomin same lepe trenutke. Ekipe (tako lahko poimenujem našo pisano družino, saj smo na vsakem koraku skupaj iskali rešitve) si je enakopravno porazdelila vloge. Nekaj nas je delalo timsko z razredno učiteljico v razredu, nekateri pa so od doma pripravljali bogata gradiva, ki smo jih pokazali in uporabili v praksi. Delovali smo v slogu: »Naredimo najboljšo, kar znamo in zmoremo v dani situaciji.«

Zagotovo ste se kot študentje v času pedagoške prakse srečali z raznolikimi izzivi v razredu. Ta je pisan, kot je pisan cvetlični pomladni travnik. Naš poklic pa kliče po tem, da zalivamo vsako seme, ki vzkljuje, in da se razvije v najlepši cvet. Delo, ki smo ga izvajali na šoli, je bilo usmerjeno ravno k temu. Morda ste že pomislili, da bi bila druga učiteljica dobrodošla ne le v prvem, pač pa tudi v drugem in tretjem razredu. Osebe, ki smo delale na šoli skupaj z razredno učiteljico, smo bile Natalija Bukovec, Sabina Požun, Janja Vranjek, Julija Lober, Neža Zidanic in Kristina Pirc.

Skupno poučevanje učiteljice in inkluzivne pedagoginje je namenjeno zadovoljevanju različnih vzgojno-izobraževalnih potreb, ki jih imajo učenci v inkluzivnih oddelkih. Gre za skupno načrtovanje in soustvarjanje pouka obeh učiteljev z namenom, da se pripravi diferenciran pouk glede na potrebe posameznih skupin učencev s posebnimi potrebami. Pouk smo načrtovali glede na njihove prioritete in uporabili različne oblike sodelovalnega poučevanja. Naša naloga je bila, da skupaj z učiteljico načrtujemo učni proces in izvedemo različne zanimive dejavnosti v skladu s šestimi oblikami sodelovalnega poučevanja.

Učitelj je bil odgovoren za pregled nad izvajanjem učnega načrta in doseganje ciljev ter ustrezen tempo poučevanja. Študentje pa smo pri sodelovalnem poučevanju pozornost namenili OPP. Poskrbeli smo za prilagoditev učne vsebine učencem na način, ki je njim bolj razumljiv. Pri tem se upošteva učenčeve specifične značilnosti in poišče pot do znanja, ki mu je najbolj ustrežna. Ob tem drugi učitelj natančno spremlja učno delo vsakega učenca in je usmerjen v njegovo uspešnost. Za vsak teden smo se z učiteljico predhodno domenili o obravnavi učne snovi. Glede na snov, smo oblikovali najbolj ustrezno obliko poučevanja in si porazdelili delo. Po naši presoji je sodelovalno poučevanje koristno za OPP, saj so deležni več pozornosti in usmerjanja pri šol-

skem delu, pa tudi spodbud.

V razredu, kjer sem sodelovala z učiteljico je imel eden od učencev slabo koncentracijo. Hitro ga je zmotil kakšen dražljaj in lahko smo del ure posvetili samo njemu. Ko so učenci samostojno reševali šolske naloge v delovnem zvezku, sem k omenjenemu dečku po potrebi prisledla in ga spodbujala pri reševanju problemov. Na koncu šolskega leta se je izkazalo, da je imel učenec večjo koncentracijo pri reševanju šolskih nalog. Omenjen primer je ena od prednosti sodelovalnega poučevanja.

Naše delo je bilo polno lepih trenutkov in ti so se nam vtisnili v srce. O tem pričajo tudi risbe učencev, ki so nam bile namenjene.

Del ekipe, ki je delala od doma, je pripravljala raznolika gradiva. Za ta del sta poskrbeli predvsem Maja Rejc in Maja Pak. Seveda smo bili med seboj povezani tako tisti, ki smo

delali praktično v razredu, kot tisti, ki so delali iz svojega najudobnejšega domačega naslonjača. Informacije so tekle med nami in tako se je spletla močna ne-

vidna vez med nami. Z odličnimi in predvsem zavzetimi sodelavkami na osnovni šoli smo iskali, kaj naši učenci najbolj potrebujejo, kaj je tisto, kar bi učencem olajšalo učenje raznolike učne snovi v prvi triadi. Tako smo dobili različne odgovore in nekatere od njih sta pripravila prav študenta Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani (z dodiplomskega študijskega programa Filip Jure Vuzem in Vid Zuljan s podiplomskega študijskega programa). Pripravila sta pripomoček, ki sta ga natisnila s 3D tiskalnikom. Ja, to je računalno, sestavljeno iz osmih kosov. Namenjeno je utrjevanju različnih računskih operacij pri matematiki. Učenec lahko samostojno sestavi račun povezan s seštevanjem, odštevanjem, množenjem, deljenjem ali rabo matematičnih pojmov neenakosti (večje, manjše in je enako). Pripomoček je uporaben predvsem za učence, ki spadajo med tiste, ki se najbolje učijo na kinestetičen način.

Ob pogostih videokonferenčnih srečanjih smo pregledovali delo in načrtovali, kako lahko še bolj izpopolnimo naše poslanstvo. Trud je bil poplačan. Naše delo se je obrestovalo in želje so se nam izpolnile, saj je ekipa vztrajno verjela vanje. Takšno vodilo naj ostane tudi za naprej. Vsem nam.

Če bi imeli še eno željo, je ta, da bi sodelovalno poučevanje zacvetelo po slovenskih šolah, tako kot je zacvetel ZOOM v preteklem šolskem letu. Naj se izvaja, naj bo koristno. Za vse. Za učence z in brez posebnih potreb, pa tudi za učitelje, ki bodo imeli v razredu še eno strokovno sodelavko.

Kristina Pirc

Projekt Reagiraj: Nisi sama - nisi sam

Ideja za projekt *Reagiraj! Nisi sama – nisi sam* se je porodila zaradi zaznavanja manka znanja na področju nasilja in z njim povezanih preprečevalnih praks. Kot študentke različnih pedagoških smeri, smo namreč ugotovile, da se s pojavnimi oblikami nasilja pri svojem delu pogosto srečujemo, obenem pa smo spoznale, da nimamo potrebnih znanj in izkušenj, da bi v dani situaciji primerno ukrepale. Ravno iz navedenih razlogov smo skupaj z asistentom Markom Gavriloskim pričeli snovati projekt, ki bi pri soočanju z nasiljem opolnomočil tako nas kot naše študijske kolege. Želeli smo, da je znanje, ki ga tekom projekta pridobivamo same, dosegljivo vsem, predvsem pa smo na tem mestu ciljali na ozaveščanje naših "stanovskih kolegov". **Menimo namreč, da lahko le z ozaveščanjem in pridobivanjem izkušenj ter znanj družbo senzibiliziramo in skupaj gradimo proti-nasilno platformo.** Kasneje smo s pomočjo doc. dr. Mateje Marovič in Marka Gavriloskega asist. projekt uspešno prijaviли tudi na razpisu sklada Študentskih inovativnih projektov za družbeno korist (ŠIPK). V okviru izvajanja projekta pod okriljem ŠIPK pa smo le-tega izvajali skupaj z Društvom za nenasilno komunikacijo.

Naša želja je bila nasloviti problematiko nasilja nad in med otroki v okviru družine, pa tudi znotraj vzgojno-izobraževalnih institucij. Problematiko nasilja smo želeli obravnavati celostno; skozi prizmo medosebnih, institucionalnih in strukturnih razmerij v šoli, družini, skupnosti in širši družbi. Želeli smo opredeliti in nadalje tudi "misliti" nasilje v okviru referenčnih teoretičnih konceptov, hkrati pa tudi družbenih vrednot ter vzgojno-izobraževalnih norm in ciljev, ki jih kot bodoči pedagoški delavci moramo gojiti, zastavljati in dosegati. Tekom projekta smo bili študentje Univerze na Primorskem aktivni na več različnih področjih. Z delom smo pričeli na fakulteti in se kasneje (zaradi epidemije covida-19 in posledičnega zaprtja fakultete) preselili na videokonferenčni sistem ZOOM. Pod okriljem Študentskega sveta Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem in kasneje tudi sklada ŠIPK smo organizirali predavanja gostujočih strokovnjakov, ki se pri svojem delu soočajo z obravnavo različnih vrst nasilja. Skupno smo tako izvedli osem gostujočih predavanj. Ta so bila namenjena študentom Univerze na Primorskem pa tudi širši javnosti. Večji domet ljudi smo dosegli prav v času epidemije in posledičnega zaprtja države, ko smo bili primorani izvedbo preseliti na splet.

Predavanja, ki so bila v okviru projekta Reagiraj! Nisi sama – nisi sam izvedena v lanskem študijskem letu:

- **Pojavne oblike nasilja in izkušnje šolske svetovalne delavke – Katarina Gradišar Siefert (25. 11. 2019).**
- **Konceptualna in strukturna opredelitev nasilja – Polona Greif (11. 12. 2019).**
- **Zakonodajnopравни vidiki družinskega in strukturnega nasilja – Dubravka Hrovatič (7. 1. 2020).**
- **Otrok v stiski in vloga pedagoških delavk_cev – mag. Mateja Štirn (19. 2. 2020).**
- **Medvrstniško in spletno nasilje v obdobju mladostništva – Tina Pivec (3. 3. 2020).**
- **Nasilje, družina in šola – Katja Zabukovec Kerin (8. 6. 2020, spletno predavanje preko ZOOM).**

- **Nasilje v vzgojno-izobraževalnih zavodih – Damjan Habe (16. 6. 2020, spletno predavanje preko ZOOM).**
- **Zaporski sistem in pojavne oblike nasilja v njem – dr. Danijela Mrhar Prelič (24. 6. 2020, spletno predavanje preko ZOOM).**

V okviru izvedbe projekta pod okriljem ŠIPK smo oblikovali tudi spletno stran (reagiraj.com), v prvi vrsti namenjeno otrokom in pedagoškim delavcem. Ideja zasnove spletne strani so bili t.i. "paketi prve pomoči", ki so obvezna oprema vsakega avtomobila. Sami smo jih preimenovali v "korake prve pomoči" in glede na vrsto nasilja opredelili: pojavne oblike, znake ter društva in organizacije, na katere se žrtev ali očividci lahko obrneta. Za posamezno vrsto nasilja smo zbrali še literaturo in video vsebine, ki jih pedagoški delavci lahko uporabijo pri svojem delu oz. pri ozaveščanju o pojavnih oblikah nasilja. V času izvajanja projekta pod okriljem ŠIPK, smo bili člani projekta deležni tudi izobraževanj s strani Društva za nenasilno komunikacijo (DNK). Za nas so preko videokonferenčnega sistema ZOOM pod okriljem gospe Mojce Žitko izvajali različna spletna izobraževanja. Ta so bila prilagojena našim željam, strokovna in zasnovana tako, da so zapolnila manko v našem znanju pri zaznavanju ter preprečevanju nasilja. Prav tako smo že na samem začetku delovanja projekta vzpostavili dve socialni omrežji - na Facebooku nas najdete pod imenom: Reagiraj! Nisi sama – nisi sam, na Instagramu pod imenom Reagiraj. Ti dve platformi nam služita kot prostor za ozaveščanje o pomembnosti ničelne tolerance do nasilja v družbi, prav tako pa z njuno pomočjo promoviramo gostujoča predavanja in sorodne dogodke.

Sploh pa smo pozitivno plat socialnih omrežij spoznali v času prve karantene, ko so bila le-ta naš edini stik s ciljno publiko. Prav tako se je v tem obdobju povečalo število primerov nasilja v družini. Tudi predsednici društva DNK in SOS sta opozarjali, da je primerov veliko, dejanskih prijav policiji, pa zelo malo. Na tem mestu smo se odločili uporabiti svoje že vzpostavljene platforme na socialnih omrežjih in preko njih osveščati ne samo bodoče pedagoške delavce, pač pa tudi širšo javnost. Tovrsten način dela nam je dal kar nekaj iztočnic za nadaljevanje projekta v prihodnje. Menimo, da moramo kot družba postati še bolj senzibilni na zaznavanje nasilja, za doseganje ničelne tolerance do le-tega. Na začetku projekta je bil naš cilj opolnomočiti bodoče pedagoške delavce, da bomo znali ob soočanju z nasiljem ustrezno in pravočasno reagirati predvsem v samih vzgojno izobraževalnih institucijah. Z izobraževanjem na daljavo in novostmi, ki ga to prinaša, pa želimo pedagoške delavce opolnomočiti, da bodo znali ukrepati in stati otroku ob strani tudi ko osebni stik ni mogoč.

V novembru smo v ta namen pripravili video, s katerim želimo tako pedagoške delavce kot širšo javnost seznaniti z rabo mednarodnega znaka, s katerim oseba nakaže, da je žrtev nasilja v družini. Hkrati smo predlagali tudi sprejetje protokola, s katerim bi lahko pedagoški delavci ob zaznavi nasilja nad otrokom pravočasno in ustrezno reagirali v smeri pomoči žrtvam nasilja. Pomembno se nam zdi informiranje, ozaveščanje in opolnomočenje pedagoških delavcev ter tudi ostalih služb pomoči (centri za socialno delo, zdravstvene organizacije, policija, društva ter organizacije s področja preprečevanja nasilja idr.), da bi v reakcijskem trikotniku lahko pravočasno, ustrezno in povezovalno reagirali tudi v primerih nasilja, ki ga zaznamo na daljavo (primeri šolanja na daljavo). Ravno šolanje na daljavo ponovno odpira polemike nevidnih in spregledanih otrok, ko morajo biti pedagoški delavci pazljivejši, saj lahko stisko in klic na pomoč pri posamezniku hitreje spregledajo ali pa ga ne vidijo. Ob tem se zavedamo tudi številnih pomislov, zaradi katerih tovrstni znak ne bi bil uporaben, a hkrati predstavlja še dodatno možnost, ki jo lahko žrtve izkoristijo. Seveda pod pogojem, da je učencem, dijakom in pedagoškim delavcem ustrezno predstavljen kot možnost klica na pomoč.

Na tem mestu priporočamo vključitev strokovnjakov s številnih področij, ki bi pripoznali ta znak kot eno od možnosti klica na pomoč in podali strokovne podlage za sprejetje protokola ob zaznavi nasilja nad otroki na daljavo (čeprav lahko osnovo predstavlja protokol, ki ga uporabljamo v običajnih razmerah in so vzgojno-izobraževalni zavodi z njim že seznanjeni). Ta poziv smo naslovili tako na pristojna ministrstva kot tudi na vse izobraževalne institucije v Sloveniji, društva in nevladne organizacije s področja preprečevanja nasilja ter ostale, ki lahko kakorkoli pomagajo, informirajo in ozaveščajo svojo ciljno publiko ter tudi širšo javnost. Ob tem smo pozvali tudi vse pedagoške delavke in delavce, da svoje učence, dijake in študente informirajo o pojavnosti in oblikah nasilja ter jih obvestijo o tej možnosti klica na pomoč. Pri tem velja poudariti resnost znaka, ki se v nikakršnem primeru ne sme zlorabiti, saj ne želimo, da izgubi pomen in svojo vrednost. Video si lahko ogledate na naši Facebook strani Reagiraj! Nisi sama – nisi sam.

Prav tako smo se v času karantene odločili, da ne bomo naslavljali več samega pedagoškega delavca, ki ga k prijavi nasilja veže poklicna dolžnost, pač pa pedagoškega delavca kot odgovornega državljana, ki je zgled in spodbuda ostalim ter nasilja v nikakršni obliki ne tolerira in ob zaznavi ukrepa. Tako smo na socialnih omrežjih pričeli tudi skampanjo #reagirajvcopatih s katero želimo čim širši krog ljudi spodbuditi in opolnomočiti, da reagira iz udobja lastnega doma. Ideja kampanje temelji na vzpodbujanju odgovornosti za prijavo nasilja pa tudi na ozaveščanju in opolnomočenju žrtev, da pomoč obstaja, ter informacijah, kje in kako jo poiskati, na koga se obrniti.

V tem duhu smo zasnovali tudi gostujoča predavanja v letošnjem študijskem letu. Prvo izmed njih se je odvilo 6. januarja. Predavateljica Katarina Gradišar Seifert, socialna pedagoginja, je z nami spregovorila o pereči problematiki "nevidnih otrok v času epidemije", o spregledanih stiskah za štirimi stenami, o nasilju, ki ga je sedaj še težje opaziti in preprečiti ter o ostalih stiskah, ki jih otroci v trenutni situaciji doživljajo. V mesecu februarju se bodo gostujoča predavanja navezovala na tematiko duševnega zdravja, saj zagovarjamo, da gresta skrb za duševno zdravje in dobro opravljane pedagoškega dela z roko v roki. Vseh projektnih aktivnosti, ki smo si jih zadali do sedaj, zagotovo ne bi bilo možno izpeljati brez utečene ekipe in spodbudnih besed ter predlo-

gov mentorjev. Složno delovanje in sodelovanje celotne ekipe je ves čas poganjalo kolesje projekta. Še posebej pa smo ponosni na dejstvo, da ta ostaja aktiven tudi po uradnem zaključku projektnih aktivnosti s strani ŠIPK. Da bomo lahko še najprej širili svoje poslanstvo in gradili temelje za svet z ničelno toleranco do nasilja.

Lucija Selinšek

V projektu sodelujoče študentke: Sara Al-Daghistani, Andreja Krapež, Nina Kržič, Špela Benčina in Lucija Selinšek

PROJEKT ERASMUS: KAJ PA ZDAJ?

V letu 2020 smo se soočili z epidemijo koronavirusa, ki je spremenila življenje študentov in zaposlenih na fakulteti. Tudi leto 2021 je leto omejitev in izolacij, zato v nadaljevanju predstavljamo sedem najbolj pogostih vprašanj in odgovorov o mobilnosti študentov v okviru programa Erasmus+.

V času epidemije poteka študijski proces na daljavo s pomočjo različnih tehnologij (M Teams, Zoom ipd.). Kako pa je z mobilnostjo študentov v projektu Erasmus+?

Študenti, ki so se odločili za mobilnost, so integrirani v študijski proces, kar pomeni, da predavanja in vaje poslušajo na daljavo oz. v kolikor je omogočeno na lokaciji univerze/fakultete.

Kakšne so morebitne spremembe pri izpeljavi mobilnosti v obdobju pandemije?

Večjih sprememb ni. Študenti, ki se odločijo za izmenjavo oz. pridejo na mobilnost, morajo upoštevati omejitve države in institucije (karantena, maske ...).

Ali so pogoji za prijavo na izmenjave spremenjeni? Kateri so spremembe, na katere morajo biti študentje pozorni?

Ni sprememb.

Študent se je prijavil na izmenjavo. Med čakanjem na začetek izmenjave je država razglasila epidemijo. Kako je s statusom prijave na izmenjavo?

V primeru, da se spremenijo pogoji, torej ga država ali institucija ne sprejmeta, izmenjava odpade.

Med izvajanjem mobilnosti zaradi poslabšanja epidemioloških razmer v državi, v kateri študent prebiva, ga institucija pošlje domov. Ali dobi povrnjene stroške za to obdobje? Ali po preklicani epidemiji nadaljuje z mobilnostjo?

Da, študent prejme sredstva za to obdobje, in sicer ko je bil fizično v tuji državi (seveda z ustreznimi dokazili gostujoče institucije).

Ali lahko nedokončano izmenjavo preko programa ERASMUS+ nadaljuje, če se situacija izboljša? Lahko potuje?

Načeloma lahko, potrebno se je dogovoriti s koordinatrico na fakulteti.

V letošnjem letu je Velika Britanija odstopila iz Evropske unije. Kako je z izmenjavami v Veliki Britaniji po brexitu?

Mednarodne izmenjave v okviru programa Erasmus+ v Veliki Britaniji niso več možne.

Blaž Teršek

Prostovoljstvo

... v času pandemije

Trenutne okoliščine, v katerih so šole zaprle svoja vrata in vzpostavile izobraževanje na daljavo, predstavljajo velik izziv za vse, tako za učence, učitelje, vodstva šol in tudi starše. Kljub pomanjkljivi pripravi v času pred krizo je takoj po zaprtju šol Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pristopilo k uvedbi pouka na daljavo, pri čemer se je izobraževalni sistem, glede na razmere, preselil na splet. Samo učenje na daljavo predstavlja nov izziv tako za učence, učitelje in starše ter od njih zahteva oziroma v določeni meri pričakuje velike prilagoditve.

Sredi marca se je za vse vzgojno-izobraževalne institucije pričelo nepredvidljivo obdobje, ko so se morali vsi zavodi v zelo kratkem času seliti na daljavo. Tako smo se morali udeleženci vzgojno-izobraževalnih institucij prilagoditi nastali situaciji. Študentje smo študij preselili na ekrane naših računalnikov. Čeprav se nam je bilo nam na nov način izobraževanja težko privaditi, se moramo zavedati, kako težko mora biti šele učencem po osnovnih šolah, katerim so domače dnevne sobe postale učilnice, učitelji liki na ekranih in starši navzoči učitelji. Dejstvo je, da je bilo veliko otrok prepuščenih samemu sebi. Otroci, ki so sami doma in niso deležni pomoči s strani staršev, ali pa jim sam proces učenja na daljavo ne odgovarja, nimajo ustrezne opreme za samo komunikacijo s šolo, ne odnesejo veliko od pouka, prav tako se kaže velika pomanjkljivost učne motivacije. Tem otrokom šolanje na daljavo predstavlja še večje breme, kar je opazilo tudi veliko učiteljev in strokovnih delavcev, ki so se odločili s pedagoškimi fakultetami vzpostaviti projekt, s katerimi bi pomagali otrokom na daljavo – projekt prostovoljstva.

Iz ideje se je na naši fakulteti ustvarila Facebook stran, v kateri smo vključeni vsi študentje, ki smo bili pripravljene pomagati. Prvič smo bili obveščeni o pomoči na daljavo že v začetku aprila. Odzivnost študentov je bila zelo hitra. V prvem letu nas je bilo okoli 20, z novim šolskim letom pa je število sunkovito naraslo na 90 prostovoljcev. Seveda vseh 90 prostovoljcev ne pomaga pri učenju na daljavo, nekateri tudi pomagajo v domovih za ostarele, kot varuške otrokom, ki doma nimajo staršev ali celo poučujejo v odprtih šolah. Prostovoljstvo prinaša veliko novih kompetenc, hkrati pa tudi dodatno pedagoško prakso. Sedaj, ko ne moremo fizično opravljati prakse v šolah, ta alternativa nam nudi možnost ne samo, da se nam na tak način prizna pedagoška praksa, temveč predvsem, da v tem letu pridobimo znanje, izkušnje, ki so nam bile vsem zaradi epidemije odvzete. Projekt na naši fakulteti sedaj poteka že drugo leto, obeležili so ga tudi na akademskem zboru Univerze na Primorskem, Pedagoške fakultete, v sredini decembra, kjer smo bili prostovoljci deležni pohval in priznanj.

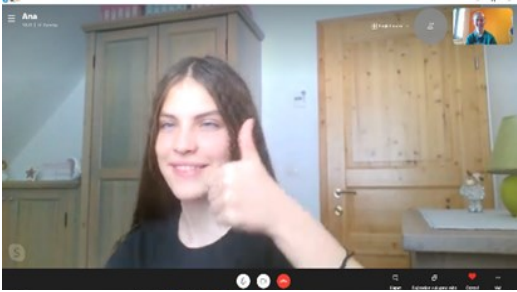
Naša pedagoška fakulteta je tudi prva fakulteta v Sloveniji, ki se bo z naslednjim šolskim letom 2021/2022 vključila v program MEPI. 7. decembra smo imeli prostovoljci srečanje, kjer je naša fakulteta prejela licenco, s katero se uradno v drugem letu pridružuje programu. MEPI -Mednarodno priznanje za mlade je svetovno vodilni program namenjen mladim med 14. in 25. letom starosti, v okviru katerega se spopadajo z izzivi in dosežajo osebne dosežke, ki so jim tudi mednarodno priznani. Program je opisan kot netekmovalen in edinstven, saj je namenjen spodbujanju svojih lastnih aktivnosti, zastavljanju osebnih izzivov, ki si jih po svojem tempu zastaviš in jih premagaš - kot nagrado za dosežene cilje prejmeš priznanje mednarodne veljave. Po svetu se program predstavlja kot "The Duke of Edinburgh's International Award". Njegova ustanovitev sega v leto 1956, pod vodstvo vojvode Edinburškega. Takrat je v programu sodelovalo preko 9 milijonov mladih iz več kot 140 držav. Sedaj MEPI v številnih državah v očeh delodajalcev predstavlja »velik plus«, saj tako delodajalci vedo, da je oseba, ki jo zaposlujejo vztrajna, si zna zastaviti osebne izzive in naloge ter jih tudi izpeljati. Program je sestavljen iz treh stopenj; bronaste, ki se jo lahko opravlja od 14. leta naprej, srebrne, ki jo od 15. leta naprej in zlate, ki je od 16. leta naprej. Vsaka stopnja pa se naprej deli na štiri področja, ki so prostovoljstvo, ki ga podpira in vključuje tudi naša fakulteta, rekreativni šport, veščine in pustolovske odprave. Na zlati stopnji pa je še peto področje projekta neznanega prijatelja.

Sodelovanje se bo torej začelo v naslednjem študijskem letu, kakšen pa bo potek stvari zaenkrat še ne vemo, saj bo le-to dogovorjeno tekom leta.

Z sošolcem Maticem sva po Zoomu o naših izkušnjah pokramljala s prostovoljko Marušo. Ugotovila sva, da se nam kot prostovoljcem porajajo podobni problemi in naletimo na podobne težave. Vsi trije smo prostovoljci že drugo šolsko leto. Matic in Maruša pomagata na Osnovni šoli Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica, jaz pa pomagam na osnovni šoli v Kopru in Trzinu. Najprej smo bili kontaktirani s strani osnovnošolskih učiteljev ali psihologov, ki so nam pojasnili celoten potek dela in nam dodelili našega učenca ali učenko. Vsak učenec je seveda poglavje zase, nekateri so imeli specifične težave, spet drugi težave z organizacijo, motivacijo ali razlago snovi.

Prvi problem, na katerega smo naleteli je tehnologija, saj se veliko učencev z njo ne znajde dobro in, kot je Maruša v pogovoru poudarila, niti nimajo enakih možnosti. Eden izmed učencev, ki sem ga učila, namreč ni imel računalnika in je zato celotno učenje in razlaga potekala preko telefonskega pogovora. Veliko otrok za tako delo ni motivirano, saj jim je še težje sedeti za računalnikom. Maruša in Matic pravita,

da če doma ni staršev, otroci velikokrat nočejo delati za šolo in zamujajo na dogovorjena srečanja. Seveda ni vse tako negativno. Tako otroci kot starši so zelo veseli, da jim nudimo pomoč. Vsi se strinjamo, da nam je v veselje preživeti čas z otroki, jim pomagati, spoznati in z njimi ob koncu srečanj poklepetati. Ena izmed učenek, ki sem ji pomagala, je povedala, da se ji zdi šolanje na daljavo slabše, ker ne dobi direktne razlage učiteljice in je potem tudi ne more takoj vprašati, če česa ne razume, ampak si tisto snov doma prebere in če nečesa ne razume, mora učiteljici pisati ali jo

vprašati na videokonferenci. To sicer nihče ne naredi, ker se boji, da ne bi izpadlo, kakor da nič od tega ne razumejo.

Za dodatno pomoč je izvedela od svoje prijateljice. Prednosti tega, da ji nekdo pomaga so velike, saj potem razume snov. Pravi, da že s tem, ko ti nekdo pregleda tisto kar rešiš, da neko povratno informacijo o nalogah, in če česa ne razumeš, lahko tisto stvar takoj vpraša. Kot slabost takšnega dela, je navedla slabo poznavanje računalnika. Po drugi strani tako delo pozitivno vpliva na njeno znanje in motivacijo, saj se je zraven osnovnih stvari pri angleščini in kemiji naučila tudi še kaj novega, ne samo tiste ključne stvari, ki bi jih morali narediti za domačo nalogo, ampak je še malo »razširila« znanje in tako snov še bolje razume. Pravi, da je bolj motivirana tudi zato, ker če je nekdo, ki ji pomaga, je tako bolj zabavno.

Če povzameva, se lahko strinjava, da kot prostovoljca uživava, ker lahko pomagava in si hkrati tudi nabirava izkušnje ter kompetence. Veseli naju, da se je letos odzvalo tako veliko število študentov, vseeno pa si tako kot ostali učitelji in učenci želiva, da bi se šolanje čimprej vrnilo v šolske klopi - kamor tudi spada.

Eva Gabrijelčič

PROSTOVOLJSKI POSVET Z VALENTINO KOBAL

Valentina Kobal, osebnost Primorske meseca novembra 2020, mati šestih otrok, učiteljica razrednega pouka in dolgoletna prostovoljka, tudi v trenutnih razmerah rada priskoči na pomoč. Kot prostovoljka deluje že kar nekaj časa in je vključena v različne projekte: »Kot prostovoljka sodelujem z Rdečim križem, bila sem na meji v Brežicah pri beguncih ter na raznih prireditvah, kjer sem pomagala zagotavljati varnost.« Nekajkrat na teden kot prostovoljka Rdečega križa pomaga tudi v šempetrski bolnišnici. To je takrat, ko z učenci nima Zoom srečanja. Kot učiteljica razrednega pouka na novogoriški osnovni šoli Frana Erjavca v teh dneh na daljavo poučuje drugi razred osnovne šole. Kljub veliki družini ji nikoli ne zmanjka energije in se z veseljem loti kakšnega novega izziva. Člani uredništva Novega PEferona smo izkoristili priložnost in smo jo povprašali o trenutnih razmerah poučevanja na daljavo in o pomenu prostovoljstva.

Zakaj ste se odločili postati prostovoljka in koliko časa že delujete kot prostovoljka?

V prostovoljske vode sem se podala pred osmimi leti. Za delo prostovoljca sem se odločila, ker rada pomagam ljudem, otrokom, hkrati pa mi prostovoljstvo predstavlja poslanstvo, poklic, katerega moraš začutiti.

Ste učiteljica, mama in prostovoljka - kako iz vseh treh perspektiv gledate na šolanje na daljavo?

Če gledam kot mama, se mi zdi, da to na dolgi rok ne bo šlo, saj imam dva šolajoča otroka. Prvi je na fakulteti, drugi pa še obiskuje osnovno šolo. Prav tako pa mlajši otroci niso »narejeni« za Zoom. Druga stvar, starši imajo ogromno skrbi, s službami in potem že z otroki. Starši niso napravljeni za poučevanje, kar predstavlja marsikateremu velik problem. Če nisi izobražen o tem, kako neko snov predstaviti otrokom, je izredno težko. Kot učiteljici pa mi sama priprava

na pouk vzame ogromno časa. Pri tem se mi porajajo vprašanja, na kakšen način bom neko snov posredovala. Zadeva ni enostavna, prav tako imamo s strani naše šole dovoljene tri šolske ure preko Zooma na teden. Drugače je na urniku 20 ur na teden. Velikokrat opazim upad učne motivacije pri učencih, saj je nemogoče tako dolgo gledati v računalnik. Tudi maske, katere smo morali v času šolanja nositi, se mi zdi, da otroci niso videli tiste prave obrazne mimike, s katero bi jim neko snov lahko podala, niso videli mojih odzivov, ki so bili skriti za masko.

Kako pa vaše prostovoljstvo vpliva na poklic učitelja?

Kot učiteljica razrednega pouka hočem samo prostovoljstvo vcepljati med svoje učence, da bi si ti med seboj pomagali. Prostovoljstvo, zlasti v teh okoliščinah, pride izredno prav, kajti moramo si pomagati med seboj, nekateri potrebujejo več pomoči, nekateri nekoliko manj, vendar na koncu pridejo vsi do neke skupne note, ki nas osrečuje.

Katere prednosti pouka na daljavo bi izpostavili?

Kot sem omenila, pri vsem tem lahko vidim pozitivne, kot negativne plati šolanja na daljavo. Med pozitivne stvari štejem to, da smo doma, da določeni učitelji individualno poučujejo učence na daljavo, pri čemer se učencem pozna velik napredek, tudi s pomočjo dopolnilnega pouka lahko vidim napredek posameznih učencev, in kjer zaznam težave mu omogočim, da mu individualno razložim snov.

Določeni študentje na naši fakulteti, tudi v teh časih pomagamo, kot prostovoljci pri učenju na daljavo. Imate kakšne napotke/priporočila za nas?

Vsem prostovoljcem, ki pomagajo pri šolanju in poučevanju na daljavo priporočam, naj poslušajo srce, saj tako ne bodo nič zgrešili. V prostovoljstvo se sam vključiš, ko veš, da rad pomagaš in poslušáš svoje srce. Prav tako ti prinaša pozitivne plati, ki ti bodo v življenju še prav prišle. Nikoli ni negativnih plati. Same izkušnje so zelo koristne za oblikovanje svoje poklicne kariere, hkrati pa si deležen različnih znanj in kompetenc.

Matic Ahčin

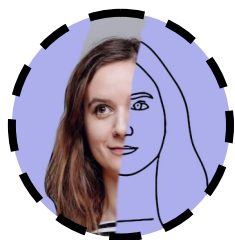
NA ŠTIRI OČI:

Pogovor s Petro Rančov
in Julijo Rejc

V novi rubriki Novega PEferona, kjer se bomo predvsem pogovarjali z zdajšnjimi in bivšimi študentkami in študenti, ki so v času študija ali kasneje odprli različna vrata priložnosti, po poti nabirali izkušnje in se ob kakšen manjši ali večji uspeh kje tudi spotaknili. Tokrat smo si kot sogovornici izbrali Petro Rančov in Julijo Rejc. Za vse kar sta moji sogovornici do zdaj dosegli, je bilo potrebnega veliko truda in zavedanja, da smo učiteljki mnogo več kot samo poklic.

»Nisem bila ravno popolna študentka z desetkami, sem bila pa zelo aktivna študentka ... Sem vesela, da so profesorji včasih razumeli to mojo radovednost.«

Izkušenj si definitivno še ni nabrala dovolj moja sogovornica, Petra Rančov, s katero sem imela priložnost "pokofetkati" na daljavo. Najin pogovor niso ločevale le trenutne razmere, ki niso prav nič naklonjene kofetkanju v dvoje, ampak tudi več kilometrov razdalje, saj Petra vedno več časa preživlja v Avstriji, kamor se želi sčasoma tudi preseliti. Trenutno je še zaposlena v Sloveniji, na eni od osnovnih šol v Ljubljani, pridno pa tudi napreduje proti zasluženemu magistrskemu nazivu. Zagreta pevka, članica Študentskega sveta, igralka PEfteatra, dolgoletna odbojkarica in »vedno radovedna« oseba, pa zbiranja svojih izkušenj ni zaključila v Koprju, svoj pečat je pustila tudi v domačem Logatcu, kjer je pred dobrim letom videla potrebo po dolgo-ročnejši rešitvi za logaške mladostnike in tako ustanovila Program za mlade. Kot mi je tudi sama poudarila je imela za program vedno jasen cilj, ki je: **»Mladim omogočiti, da kakovostno preživljajo svoj prosti čas, in s tem vzpodbuditi razvoj njihovih kompetenc. Pred seboj imamo vizijo, da bi z mladimi soustvarili varno okolje in prostor, v katerem bodo spoznavali svoje možnosti.«**

Nekje sem našla zapisano, da je bila nekoč tvoja ambicija doštudirati inkluzivno pedagogiko in razširiti delovanje družinskega podjetja - zavoda Jaka - tudi za otroke s posebnimi potrebami. Od kje ideja oziroma želja po temu?

To smo imeli pri nalogi v prvem letniku, pri računalništvu, kjer smo morali obvladati Prezi. In takrat smo imeli družinski zavod, ki smo ga zdaj zaprli, ampak sem že takrat vedela, da del mene zelo zanimajo otroci s posebnimi potrebami in to še vedno imam željo oz. zanimanje. Vem, da moram tudi ta del raziskati, »step by step«, ne morem vsega naenkrat (smeh). Vedno sem si želela poleg učiteljice biti tudi v pomoč otrokom, sploh tem, ki to pomoč rabijo. Za to moraš biti takšen človek in vedno sem čutila, da sem tak človek, vedno sem rada delala s slepimi, gluhihimi, z avtisti ... Z vsemi, s katerimi je težko delati, ampak mene je to vedno zelo zanimalo.

Zakaj si se odločila oziroma kaj te je pripeljalo do poti učiteljice razrednega pouka, ki je svoje življenjsko poslanstvo našla, recimo temu, v podobnih vodah a drugačnih strugah?

V srednji šoli nikoli nisem bila pridna pri ocenah, vedno sem delala več stvari in pri učenju mi je zmanjkalo časa ter tako so mi zmanjkale tudi točke za defektologijo. Kot prvo možnost sem se namreč vpisala tja, ampak nisem bila sprejeta. In takrat sem vedela, katera je druga opcija, ki bo čisto v redu. Za drugo željo sem izbrala razredni pouk in moram reči, da to, kar se mi je zgodilo, da sem bila sprejeta na ta študijski program, je moja dobra odločitev. Še dobro, da se je to zgodilo, tudi zato ker sem se tukaj našla in ugotovila, da biti učiteljica je moje poslanstvo. Jaz sem šele zdaj, ko sem začela delati, ugotovila, da to je to. Ampak seveda želim znanje razširiti, ne želim biti samo učiteljica, želim se poglobiti v šolstvo, naučiti kakšen drug pristop, želim si tudi spoz-

nati druge šolske sisteme. Skratka sem oseba, ki ve, da na svoji pedagoški poti ne bo stagnirala. In zato imam vsako leto milijon projektov, eni padejo v vodo, za tiste, ki so mi res blizu, pa vem, da bodo uspeli. Je pa zelo težko, ker sem oseba, ki bi vse naenkrat. Veliko sem že poskusila, veliko bi še rada, ampak včasih je tudi to težko. Nikoli mi ni dolgčas.

Projekt za mlade si ustanovila leta 2019 skupaj z občino Logatec in drugimi. Kaj te je pripeljalo do tega?

Zakaj sem jaz to ustanovila? Nisem tega ustanovila, da bi imela tam službo, sem res gledala samo na to, kaj manjka v Logatcu, kaj otroci rabijo. Nikoli nisem gledala nase, zato vem, da se bo ta program peljal naprej, ne glede na to, kdo ga bo izvajal, ker je tako zastavljen in sem tudi zastavila take ljudi, ki so čutili ta program s srcem in ga bodo peljali naprej. Sem učiteljica in hkrati vodja tega projekta in mi je kar težko, zato sem hvaležna, da imam ekipo, ki jim lahko marsikaj prepustim.

Zelo hitro si začutila potrebo, ne samo, da se najde redna ekipa, ampak da se to ekipo tudi izobražuje. Zanimivo, ker se to po navadi, posebej v sklopu študentskega dela, ne zgodi. Zakaj se ti je zdelo potrebno, da so člani ekipe iz pedagoških smeri študija in zakaj vztrajanje pri temu, da se to ekipo dodatno izobražuje?

To se je vse skupaj zgodilo čez noč, takrat nisem imela načrta, kdo bo to delal, kaj bo delal, kako bo ta program začel. Ampak občina je v meni videla potencial in prvi dan sem bila sama, ekipe še nisem imela. Ko sem nabirala ekipo, sem vedela samo eno stvar, da moram paziti koga vzamem – da imamo isti cilj. Imela sem kar veliko razgovorov, tudi nekaj študentov se je že zamenjalo, in ko sem nekoga povabila, je bilo prvo vprašanje, kakšen cilj vidijo v temu programu.

Če sem čutila, da imajo podoben cilj in razmišljanje ter jim ni to samo neka služba, zato da služijo denar, potem sem vedela, da so lahko v tej ekipi. Študentsko delo je zelo hitro zamenljivo zaradi denarja ali pa zaradi izkušenj, jaz pa sem želela ta program - mladi za mlade - dati tudi nam, tudi mi smo mladi, tudi študentje se lahko razvijajo v tej službi, marsikaj spoznajo in zato je bil tudi cilj, da ne poskrbimo samo za mlajše, ampak da tudi mi med sabo poskrbimo drug za drugega.

Zato sem želela, da tisti, ki so pri meni, prihajajo iz pedagoškega okolja (specialna, socialna ...), in da imajo enak čut za otroke kot jaz. In na podlagi tega se je sama od sebe začela kreirati ekipa. Trenutno smo v tej ekipi učiteljica razrednega pouka, anglistka pedagoške smeri in študentke socialne pedagogike. In vse imamo enak cilj, da poskrbimo za otroke v Logatcu, da jim odpremo vrata, da jim odpiramo nove možnosti, pokažemo druge poti, ki jih prej ne bi poznali.

Točno na to bi se navezala, ker projekt se je začel kot tvoj odgovor na problematiko vandalizma, ki je takrat v Logatcu predstavljal velik problem. Izzivalno, mogoče stereotipno oziroma v »Trump modi« tistega časa - so bile takrat predstavljene rešitve od gradnje zidu okoli šole, namestitve motilcev internetnega signala ter še povečanje policijske kontrole, medtem ko je ravnateljica Osnovne šole 8 talcev, kjer si bila tudi krajši čas zaposlena, spodbudila k razmišljanju o bolj dolgoročnim rešitvam. Sicer dobro leto, odkar deluje program, zaenkrat ni dolgoročno, vendar je pa dovoljšen čas, ko se lahko že pojavijo prvi vtisi, posledice in spremembe. Si tudi ti v tem času opazila že kakšne?

Takrat, ko se je začel ta vandalizem in smo imeli na to temo okroglo mizo, so vsi iskali kratkotrajne rešitve, da bo pač to prekinjeno. Ja, lahko bi zaostri in zgradili zid, namestili motilce, po drugi strani pa se bo vseeno nekje vzpostavila nova skupina, nek nov vandalizem itn. Že od samega začetka sem želela ustanoviti nek program za mlade, se pravi da bi na dolgi rok začeli spremenjati mentaliteto mladoletnih v Logatcu. Moj cilj, ki ga še vedno vidim, še vedno stremim k temu, je da najdejo v našem programu, v naši »hiši«, ki bo nekoč zgrajena, neko varno zavetje, varno točko. V takem pozitivnem okolju, ki ga želimo vzpostaviti, lahko pri ljudeh nastanejo novi »čudeži«. Ne bi rekla ravno čudeži, ampak je bolje, kot če bi jih samo prepustili ulici.

Vidi se, da je bilo pred vzpostavitvijo programa veliko razmisleka, sicer praviš, da se je vse zgodilo čez noč. Kot omenjeno, je bila organizirana tudi okrogla miza; tam sta bili prisotni ravnateljici osnovnih šol, župan, CSD, Radovan Radetić ...

Ja, to okroglo mizo je po vandalizmu organizirala ravnateljica doljneloške osnovne šole, na katero sem bila kot pobudnica projekta povabljena tudi jaz ter drugi - Klemen Stoševski, Klub logaških študentov, Radetić in vsi ostali organi, ki delujejo v Logatcu. Radetić pa nam je podal podlago, zaradi katere se je to dogajalo in nam je pomagal pri postavitvi smernic. Takrat smo iskali tako kratkoročne in pa predvsem dolgoročne rešitve. Se mi zdi, da je bila to prva dobra okrogla miza, na kateri smo razvili uresničljive ideje, ampak takrat še nisem vedela, kaj in kako bi lahko pripomogla. V enem letu, na točki kjer smo zdaj, se še vedno učimo, še zdaj iščemo nove rešitve, ampak mislim, da smo v enem letu marsikaj dosegli. Dejstvo pa je, da sem takrat na okrogli mizi dobila ogromno podpore, za mano so stopile institucije, ljudje, ki so verjeli vame, ko še sama nisem in ko dobiš občutek, da ljudje verjamejo in da te

neustrezno vedenje ali pa nas zani- ma predvsem kaznovanje le-teh oseb.

Tako bom rekla, v Logatcu se je veliko časa pogovarjalo in debatiralo, najlažje se je pogovarjati, ampak potrebno je narediti nek korak. Ta okrogla miza nas je spodbudila, da smo naredili korak v to smer, da so mi dali možnost. Radetić je vprašal, ali bo kdo, kaj pripravljen narediti. Če bi se samo pogovarjali, iskali in pisali neke strategije in čakali, potem ne bi bilo učinka. Nisem imela strategije oz. napisanega načrta, ampak sem nastopila aktivno z delavnicami in preko teh, preko programa, preko vseh aktivnosti, ki smo jih izvajali, se je začela odpirati vizija in potem se je začelo pisati na papir.

Tudi on (Radetić) poudarja, da namesto vprašanja zakaj, ki vedno nakuže krivdo, se moramo vprašati kako to, da nekdo nečesa ne zmore in kako, kot je spodbudil vas, bomo to rešili, kje bomo našli to dolgoročno rešitev. Si še vedno enaka vprašanja postavljaš tudi ti?

Seveda. Takrat sem veliko delovala po njegovi filozofiji, mi je bila zelo blizu. Kot sem že na začetku povedala, ne vidim smisla v čakanju in pisanju papi-

podpirajo, da se lahko nanje vedno zanesesh, je lažje delati. Za mano so takrat stopili občina Logatec, CSD, Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec, ki so mi takoj ponudili pomoč psihologa, Knjižnica Logatec, Zdravstveni dom, se pravi stopili so z mano, da naredimo nekaj dobrega za Logatec.

Ravno o teh željah se veliko sprašuje Radetić. Omenila si, da vam je dal strokovno podporo pri zasnovi programa. Sam veliko opazuje družbo, razprave v parlamentu in medijih, njegovo pogosto vprašanje je, ali si družba želi spremeniti to neustrezno vedenje otrok in odraslih ter s tem preprečiti nasilje, vandalizem oz. to

rologije, ker mi je bolj pomembno kako. In kako je točno to, da začneš delati. Tudi če »plavaš«, pa če stvari še vedno niso popolne, ampak še vedno se je začelo delati. Končno se je začelo delati in tako smo prišli do tukaj. Da bi mi, kot delujemo na splošno, najprej nekaj napisali, pa bi se pogovarjali, pa dajmo se še pogovarjati, pa razmisliti ... Potem nam ta mladina uide. Mi moramo zdaj, z jutrišnjim dnem že nekaj narediti, vsak dan morajo biti neke spremembe, vsak dan moramo nekaj aktivnega narediti, če se bomo pogovarjali, potem nismo nič naredili.

V programu ste zelo aktivni, imate veliko dogodkov, projektov. Med drugim ste pekli palačinke, redno izvajate brezplačno učno pomoč, delavnice pripovedništva itd. Predvsem pa je za vas pomembno to, da ste na voljo; poleti ste imeli v parku pri knjižnici posebno točko. Kako pa ste otrokom na voljo zdaj, v teh »covid« časih?

Na žalost je tudi nam korona prekrizala načrte, za letošnje leto smo imeli smo res dober načrt, ker smo končno dobili svoje prostore. Občina nam je te prostore zagotovila, ki pa jih na žalost ne moremo uporabljati. Ker se držimo smernic in ne moremo omogočati druženja, smo se preselili na virtualno platformo. Otroci, tisti ki nas spremljajo, vedo, da nas lahko kadar koli kontaktirajo. Z mojo ekipo smo se tako organizirali, da smo dosegljivi na socialnih omrežjih. Najbolj smo dejavni na Instagramu, ker je ta zdaj popularen in ker vemo, da se jim moramo približati. Mladinska delavka, ki tisti dan dela, je vedno na voljo od treh do sedmih, je aktivna na Instagramu, in vsak teden se skupaj na sestanku dogovorimo, kakšna bo tema tedna. Na to temo potem vsaka mladinska delavka pripravi »storyje«, kot se temu reče, in naš trenuten moto je, bolje, da ti otroci pogledajo naše »storyje«, pa mogoče kaj novega izvejo, kot pa da ta isti čas iščejo kakšne bedarije, ker splet je zelo nevaren. Želimo, da je naš Instagram pou-

čen in zabaven in zato so od treh do sedmih na našem profilu zbirajo poučne vsebine. Imamo kar nekaj ogledov, tisti, ki pa so odzivni, smo jim pa tudi nekaj dali. To je od 30 do 50 uporabnikov, ki se nam vsakodnevno odzovejo na nek način. Ne pišemo o ličilih oziroma nekih bedarijah, ampak vedno imamo dobro teorijo za tem, zakaj je določen teden dobra določena vsebina. Tako smo se dotaknili mnogih tem: spolnega nasilja, medvrstniškega nasilja, predsodkov, mitov, človekovih pravic in dolžnosti, ter tudi zabavnih stvari, kot so glasba, peka, kuharija ... Preko naših »storyjev« poskušamo ozaveščati, postali smo »influencerji«.

Te je mogoče kakšna izkušnje prese-netila, naredila močnejšo, šokirala ... ?

Odkar vodim ta program, si velikokrat rečem, da sem srečna z mojo družino, da sem hvaležna, kakšno primarno in sekundarno socializacijo sem imela, kaj mi je ponudila šola, fakulteta. Res sem srečnica. Marsikdo pa tega nima in to niso ljudje v nekih daljnih krajih, to se dogaja okoli nas. To leto sem imela kar nekaj osebnih kriz, ker sem ugotovila, da nisem dovolj močna; težko je bilo poslušati takšne stvari, medtem ko imam »vse«. Velikokrat sem se zjokala. Zato sem vesela, da nam je občina zagotovila vodeno supervizijo, brez katere bi program težko peljala.

Kaj pa imate še v planu v prihodnje? Oziroma malce širše, kako si želiš,

da bi se Program za mlade razvijal?

Upam, da se bo vedno razvijal; jaz nikoli nočem, da bi se ustavil, da bi prišli do neke točke in vsako leto bi si moral ta program zastaviti cilje, h katerim bo stremel. Trenutno je naš izziv, da se ustalimo in dosežemo, da nas otroci pridejo pogledat, spoznat. Pomembno je, da je to varen prostor, kjer lahko otroci začnejo izražati svoje interese. Opazila sem, da se otroci ne znajo točno izraziti, ne vedo kaj bi radi, ker so navajeni, da se jih animira in da imajo že ponujene delavnice. Rada bi naredila preobrat, da otroci začutijo, da lahko tukaj uresničijo svoje želje in da pri organizaciji sodelujejo, pomagajo.

Kaj pa zate? Kaj te čaka?

Zame kot Petro? Se razvijati v pedagoškem delu, podala se bom v znakovni jezik, želim si ga spoznati in se ga naučiti ... Mogoče tudi iti v tujino, spoznati še kakšen šolski sistem, zdaj bom malo bolj podrobno avstrijskega. 2021 je zame leto, ko želim še eno stopničko višje.

Bi še ti na koncu kaj sporočila našim študentom?

Da naj se ne bojijo raziskovati, tudi če jim to mogoče vzame kakšno dodatno leto. In da ne opravljajo dela samo zato, ker ga morajo. Delo učitelja je res poslanstvo in zato naj najprej raziščejo, kaj ta poklic zanje pomeni.

Eva Gabrijelčič

»Svoje pesmi bi opisala kot življenjske«.

Julija Rejc, študentka drugega letnika univerzitetnega študijskega programa Pedagogike na UP PEF. Na spletni strani naše fakultete, ki je delila eno njenih pesmi, sem tako zasledila, da je kljub korona krizi še vedno glasbeno dejavna. Zato sem jo povabila na klepet, kjer mi je zaupala nekaj o svoji glasbeni poti.

Kdaj in kako si se začela ukvarjati z glasbo?

Moj glasbeni začetek je bil v osnovni šoli, ko sem za rojstni dan dobila kitaro, ampak sem jo najprej pustila nekaj časa stati v kotu. Nikoli nisem hodila v glasbeno šolo, sama sem poskušala igrati akorde, se učila vse preko inter-

neta. Začela sem z osnovami in nato napredovala do tega, da sem igrala coverje. Trenutek, ko sem sama napisala svojo prvo pesem, se je zgodil čisto spontano, dobila sem idejo in jo napisala na papir - bilo pa je to enkrat v srednji šoli, prvi ali drugi letnik. Najprej pesmi nisem hotela pokazati ali zaigrati nikomur, glede tega sem bila zadržana. Potem so začele nastajati nove pesmi. Sedaj moja zbirka šteje že nekaj več kot deset avtorskih, vse sicer še niso čisto dokončno izoblikovane. V srednji šoli sem nato v tretjem letniku začela obiskovati solo petje, kjer sem usvojila še malo dodatnega znanja.

Kje dobiš inspiracijo za pisanje pesmi?

Svoje pesmi bi opisala kot življenjske. Ideje se mi porodijo, ko nekaj doživim ali o nečem razmišljam. Cilj, ki ga z njimi želim doseči je, da bi širile pozitivno energijo in na ljudi delovale spodbudno. Večinoma se ne orientiram toliko na ljubezensko, ampak bolj na pesmi z življenjsko tematiko, saj se mi zdi, da tega v svetu glasbe primanjkuje. Vse pesmi tudi sama uglasbim - nimam enotnega procesa, odvisen je od pesmi do pesmi. Kdaj se mi utrne neka melodija in na njo napišem besedilo, kdaj pa delam oboje hkrati.

Kaj pa nastopanje? Kakšne so tvoje izkušnje?

Čisto na začetku, ko sem se končno opogumila, da sem se malo »pokazala« ljudem,

sem pela na šolskih prireditvah, potem pa so me vprašali, če bi nastopala na dogodku v Rovtahn, kjer je bil tudi igralec Janez Škof, tako da sem imela priložnost nastopiti pred njim. Lani sem se udeležila festivala *Glasu mladih* v Črnomlju in prišla v finale.

Med drugimi sem nastopila v Zavratcu, kjer sem na nastopu spoznala Vlada Kreslina in v spomin dobila lepo fotografijo. Že

dve leti sodelujem v Dekliškem pevskem zboru na naši fakulteti, kjer zelo uživam. Poleg tega imam nekaj svojih pesmi objavljenih na Youtube kanalu,

tako da me lahko spremljate tudi tam.

Kako je korona kriza vplivala na tvoje udejstvovanje v glasbi?

Z glasbo se v tem času več ukvarjam. Zdi se mi, da sem na tem področju postala še toliko bolj aktivna, ker sem

imela več časa. V času prve karantene, ki je bila lani spomladi, sem posnela eno pesem in jo objavila na Youtube kanalu ter zdaj, v drugem valu, še eno, z bolj času primerno-božično tematiko. Moram

pa priznati, da je snemanje pesmi predstavljalo oviro, saj je potekalo v idrijskem studiu. S producentom Marjanom Novakom sva potrebovala veliko časa,

da sva se ob upoštevanju vseh ukrepov srečala, tako da morem priznati, da je bila sama situacija malo nerodna. Dosti lažje bi mi bilo, če bi lahko »normalno« prišla in posnela pesem ... Mi je pa snemanje v studiu všeč, saj lahko, ko zapojem, slišim samo sebe. Na tak način se lažje popravim in vadim. V prihodnje pa bi si doma želela imeti svoj »mali studio«.

Kakšni so tvoji načrti oziroma cilji na področju glasbe?

Glede tega nimam zastavljenega cilja. Zelo rada bi najprej dokončala študij, saj me delo z otroki veseli. Sedaj sem na študijskem programu Pedagogika, na drugi stopnji pa bi nadaljevala na študijskem programu Inkluzivna pedagogika, saj si želim pomagati otrokom s posebnimi potrebami. Poleg tega je seveda moj cilj tudi ta, da bi se še naprej ukvarjala z glasbo, saj mi veliko pomeni, ko vem, da moja glasba in njeno sporočilo dosežeta ljudi. Ker pa nimam še točno zasnovane poti, bom šla s tokom, kamor me bo ponesel.

Korona je tudi nas, mlade, streznila!

Moj absolventski staž izkoriščam s polno paro. Ampak pozor! Ne potujem po oddaljenih krajih, ne lenarim cele dneve, tudi resne vsakodnevne službe še ne iščem. Vsak mesec spoznavam nove priložnosti v Slovenskem prostoru in se ne omejujem z ničemer, ker se mi enostavno ni treba omejevati.

S svojim starim Hyundajem, s prihranki od poletnega študentskega dela in občasnega dela na dveh lokalnih radiih ter zdravim duhom in telesom sem, kjer želim in delam, kar želim. Z obštudijskimi dejavnostmi se dotikam vogalov moje Pedagoške fakultete, dijaškega doma in pošarskega motorja ter diham svež zrak vrhov hribov in gora. Medtem pa v žepu zabrni telefon. Oglasim se, oseba na drugi strani aparata reče: »Pozdravljen, sem Marija Mahne. Na Fakulteti so mi dali vaš kontakt. Ste za nekajmesečno delo z nadarjenimi otroki ...« Še sva se pogovarjala, seveda, pozneje tudi na kavi. S planom dela v rokah sem že sanjal spomladanske dneve ob morju na Debelem rtiču: »Hudo, prelepo pomlad z nadarjenimi učenci in s pridihom vonja morskemu zraku bom imel,« sem zadovoljno pomislil na svoje nadaljnje življenje. Potem pa spoznam novo realnost. Korono.

Tako kot mnogi, sem tudi jaz dojel, da z delom ne bo nič, da moram najti nekaj drugega. Takrat mi je spregovoril zelo aktiven škrat etike in morale, ki prebiva v mojih možganih. Dejal je, da moram nekaj narediti, da moram pomagati tistim, ki me rabijo. S to mislijo se podam na socialna omrežja med prijatelje, ki pa me z zaskrbljenim pogledom na novo bolezen presenetijo. »Ne poznamo bolezn, ne vemo na koga in kako vpliva. Veliko preko kulturnega društva in študentskega sveta fakultete delamo prostovoljno, ampak tokrat moramo ostati doma,« so me prepričali.

Še isti dan sem pospravil svojo sobo in ugotovil, da imam precej zaprašeni knjig. Pa koliko ene krame, fuj. Vprašajte me, če sem kaj vrgel stran. Seveda, nisem. Zakaj? Ne vem. Najbrž zato, ker sem bumbar.

Naslednje dneve sem v oceanu medijskih zgodb in raznih,

predvsem črnih napovedih zmeden ugasnil računalnik. Spomnim se na planino nad Bohinjem, kjer sem silvestroval lani. Če bi bil pastir, sem pomislil, ne bi ... Dovolj sanjarjenja, Lovrenc! Občinske meje bodo zaprli. »Pozabi na Bohinj, preglej, kje so meje domače občine,« pa mi je dejal nekaj dni star škrat Epidemius. Nisem vedel, da ga imam.

Od sanj pa k realnosti. Z družinskimi člani pomislimo, da bi lahko ustvarili spletno tržnico, kjer bi lokalnim prebivalcem ponujali sadje in zelenjavo, saj ljudje ne smejo ali ne morejo v trgovino. Zavihali smo rokave in čez 3 dni smo že peljali prve ceKRe do prvih strank. Srečni in ponosni smo, da smo ustvarili nekaj novega. Zadovoljen in veder sem bil tudi, ko sem v udobju domače karantene pripravil radijsko oddajo, ki je tehnično primerljiva s snemanjem v studiu. Ali pa, ko sem končal s pisanjem scenarija dokumentarca o fantovskem pevskem zboru Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem. Ali pa, ko sem prvič nabiral regratove cvetove in smrekove vršičke, saj sem izvedel, da je to prava zdravilna bomba, če oboje zmešamo s sladkorjem in pravilno pripravimo. Bistveno sem se približal tudi zadnji piki na i pri magistrskem delu in prebral par poglavij iz knjige Ogenj, rit in kače niso za igrače. Priporočam.

Skratka, delam stvari, za katere prej nisem imel časa ali volje. Čakanje na delo torej ne pomeni, da na kavču ali pod cvetočo češnjo nejevoljno čakaš na delo, pač pa je to izjemna priložnost za nove misli in dejanja. »Hja, prav imaš,« pa mi je dejal brat, ko sem mu rekel, da bi morali imeti korono vsako leto, saj nas kot družbo, strezni in upočasnjeni. Včasih je težko pogledati vase in v svoje življenje, sploh če z njim nismo zadovoljni. A korona je izjemnega pomena, če si le to drznimo narediti. Nekaj novosti bo čas po koroni zagotovo prinesel, vsak pa naj pri sebi poskrbi, da to izkoristi sebi v prid, pa čeprav bomo doma z grenkim priokusom gledali v

nov regal z maskami in razkužilom.

Spremimo novo realnost, pa je. Naučimo se živeti znova, ker to je v redu. Res me veseli, da bo tudi objem ali pristno rokovanje kar naenkrat dobilo drugačen, še boljši pomen. Kar pa je najboljšo je dejstvo, da nas veliko lepih stvari čaka tudi po tem, ko bo epidemija mimo – recimo delo z nadarjenimi učenci ali poslušanje morskih in gorskih vetrov.

Lovrenc Habe, avtor

Vir: zavod UMMI

HOMOCOVIDENS RAZMIŠLJA NA GLAS: »KORONADEMIJA IN SODOBNI UČITELJ«

Sem Blaž Teršek, najpogosteje v vlogi učitelja in »večnega študenta«, z željo širjenja spoznanj tudi na doktorskem študiju. Večni študent je vzdevek, ki so mi ga prijazno poklonili moji domači, in ne predstavlja nič slabega – to pomeni osebo, ki ne (z)more nehati študirati in širiti svoja obzorja. Ker moji radovednosti ni konca in kraja, sem se odločil za nov izziv oz. bolje rečeno nov študij, za

katerega predvidevam, da ne bo zadnji študijski program, ki ga bom obiskoval.

Ob kozarcu penine se ob zadnjih minutah leta, ki se izteka, pogosto zamislimo, kakšno leto je to bilo, kaj dobrega nam je prineslo ... Lansko leto, leto 2020, je bilo moje leto odločitve, ki so pomembno vplivale na moje življenje – tako izobraževalno kot karierno. Kljub vsemu pa je leto 2020 zaznamovalo povsem drugo stanje v družbi – z marcem smo zaradi koronavirusa razglasili epidemijo. Virus, ki nam je spremenil življenja mnogim – tako učiteljem, učencem, študentom, staršem – skratka vsem. Spremembe so nujna stvar v našem življenju. Nekatere so predvidljive, npr. točno vemo, da bomo po končanem dodiplomskem študiju nadaljevali študij na podiplomskem ali pa šli na borzo dela in iskali nove izzive. Na vse te spremembe se lahko prilagodimo in jih pričakujemo, medtem ko pa je cel kup sprememb, ki so nepredvidljive. Nepredvidljiva sprememba, ki se je lani zgodila in še vedno traja, je bila zagotovo epidemija koronavirusa ali koronademija.

»Koronademija« je besedna igra in predstavlja preplet dveh pomembnih sestavin, ki nam ga je začelo krojiti leto 2020. V tem obdobju, ki ni zares nehala obstajati tudi med poletnimi počitnicami, ko smo si privoščili dopuste znotraj in zunaj naših meja. Vsekakor mi nismo tu, da bi sodili, predvidevali in delili pamet, kako ravnati v teh časih.

Koronačasi so težki za vse ljudi – toda lahko so grenkosladka preizkušnja za vse. Z grenkobo in žalostjo spremljamo številke okuženih in mrtvih. Nekateri ljudje se strinjajo s številkami, spet drugi pa razglabljajo o resničnosti podatkov. Zamislimo se malo – resnični ali neresnični podatki – to ni pomembno ljudem, ki so v bolnišnicah, ljudem, ki so preminuli, ali ljudem, ki so v vsakodnevnem strahu za svojimi bližnjimi. Kdor koli je lahko oboleli za korono – mi, naša babica, dedek, starši, sorodniki, prijazna starejša gospa, ki se nam nasmehne in z nami spregovori prijazno besedo.

Zadnji dan leta 2020 me je položil v posteljo in posledično

sem postal na novega leta dan številka, kateremu je pri testiranju pokazal, da sem pozitiven – biti pozitiven je bilo pred letošnjim letom povsem nekaj drugega, saj je letos ta beseda pridobila povsem nov priokus – v tem primeru pa sem bil osupel, celo presenečen. Prva misel, ki mi je švignila v možgane, je bila: »Kje za vraga sem pa staknil korono?« Takoj za njo pa sem se pričel spraševati, kje sem ga polomil pri upoštevanju priporočil, ki delijo mnenja ljudi. Z ugotavljanjem (ne)resničnosti virusa in (ne)utemeljenosti ukrepov ter priporočil se resnično nisem ukvarjal – to tudi ni moja pristojnost – moja pristojnost je, da upoštevam ukrepe in priporočila tako v službi kot v svojem privatnem življenju. Drugače povedano, postanem socialno odgovoren. Mnogi bodo mislili – poglejte ovco, ki sledi ukazom. Toda fokus mojega razmišljanja sploh ni takšen – ukrepe upoštevam, ker skrbim za svoje zdravje in tudi zdravje mojih oseb, ki jih imam rad in so mi blizu. Ukrepe in priporočila sem upošteval – nosil sem zaščitno masko in občasno poleg še zaščitni vizir, ko sem bil v stiku z osebami, ki niso v mojem »mehurčku«. Zgodilo se je in tako pač je – bil sem na napačnem kraju ob napačnem času. Z iskanjem krivca ne bom dosegel nič – lahko pa poskrbim za to, da se čim manj ljudi okuži s pomočjo svojega pomanjkanja odgovornosti in skrbi za druge. In to sem tudi storil – včasih pomeni imeti rad drugega, sprejeti odločitve, ki ti niso všeč in ti predstavljajo muko. K sreči moram potrpeti po lesu (ali po glavi), saj sem bolezen premagal v milejši obliki – torej glavoboli, pomanjkanje apetita, delna izguba okusa in vonja, vročina, utrujenost. Vsi te sreče nimajo. Zavedajmo se, da je koronačas – čas preizkušenj, žalosti in obupa za marsikoga.

Imate pred oči simbol jing in jang? Simbol, ki ponazarja ravnotežje med dobrim in slabim, pozitivnim in negativnim. Ja, točno ta znak. Če smo si zdaj ogledali predvsem »t'črn« del simbola in negativne plati korone virusa. No, zdaj pa si pogledajmo še belo stran – mislite, da jih ni. Toda, če poznate vsaj malo jing in jang, potem veste, da ima vsaka stvar pozitivno/dobro in negativno/slabo stran. Predvsem smo slabe volje, saj nam je odvzeta svoboda do druženja z ljudmi – toda ali smo pozabili – vsaj večina študentov živi doma, v krogu svojih družin, ki prestajajo takšne in drugačne preizkušnje. Mogoče je dobra stvar korone, da se zavemo, koliko nam pomenijo druženja, pogovori in srečanja z vrstniki, prijatelji in učitelji. Ja, tudi z učitelji.

Tudi učitelji s(m)o samo ljudje, ki smo pridno leta in leta sedeli v šolskih klopih in poslušali predavanja z namenom, da bi svoje znanje, veselje in misli delili z mladimi. To nam je koronačas in poučevanje na daljavo vzelo; lahko bi rekli celo ukradlo. Pouk preko zaslonov ni enak kot v prostoru, kjer iz okoliščin razbereš učenčeve skrbi, počutje ... Zdaj, v času poučevanja na daljavo, imamo na voljo »samo« videokonference, klepet ali telefonski pogovor. Učenca zaznavamo na daljavo, preko hladnih tipk v mrzlih zimskih dneh. Moj sanjski lik učitelja, h kateremu strmim pri svojem delu, je biti v razredu z učenci v interakciji. Tako si sam zamišljam lik učitelja.

V času poučevanja pa s(m)o bili učitelji vrženi v nov profil učitelja, pedagoga. To je moj delovnik v času dela na daljavo: sedem za računalnik, gledam v ekran in doživljam pouk preko kamere, računalnikov in tehnologije – ne zanikam, HVALA tehnologiji, ki nas oz. me je »rešila«. Toda nisem študiral zato, da bi bil statičen za mizo in gledal v ekran. Učitelji, vsaj večina, rabimo gibanje, dogajanje in akcijo. Takšen je moj profil učitelja: dinamičen, vesel, pozitiven. Vse te okoliščine pa so malo zastrašujoče, zato sem prepričan, da koronavirus ne bo trajal večno in bomo veseli, ker nas je koronakriza spremenila, osebno in profesionalno obogatila v učitelje sodobnega časa.

Kaj pa zame pomeni učitelj sodobnega časa?

Učitelj sodobnega časa predstavlja strokovnjaka, ki združuje znanja, ki jih je pridobil na fakulteti s sodobnimi trendi poučevanja. Vse to pa moramo učitelji narediti s pomočjo lastne iznajdljivosti in medsebojne pomoči med učitelji, ki smo jo deležni na spletnih družabnih omrežjih. Vse navedeno so kvalitete posameznika, ki se jih ni mogoče naučiti na fakulteti, ampak morajo biti v tebi. Biti pravičen, spoštljiv, iznajdljiv, empatičen so pomembne kvalitete posameznika, s katerimi lahko s skupnimi moči dvignemo poklic učitelja v družbi v čase naših babic in dedkov, v katerih so bili učitelji spoštovane in časti vredne osebe.

Osebo z učenci vzpostavljam zaupanja vreden odnos. Ker verjamem, da se da vse stvari izboljšati, z učenci na tri mesece izvajam evalvacijo ur dodatne strokovne pomoči. Učencem sem pri zadnji uri v letu 2020 postavil tri glavna vprašanja, ki so: kaj jim je bilo všeč, kaj jim ni bilo všeč in kaj bi izboljšali, spremenili pri urah. To se mi zdi najbolj po-

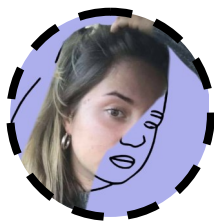
membna stvar (seveda so tudi druge stvari, ki so pomembne), ki sem jo naredil pri urah. Vprašati učence in jim dati možnost, da odkrito povedo svoje mnenje je nekaj, kar ne doživijo vsak dan – s tem sem jim pokazal, da mi je pomembno njihovo mnenje. Vsi učenci so bili zadržani in so rekli, da je vse ok. Šele ob spodbudah, da ni noben odgovor napačen in da bom lahko z njihovim mnenjem ure še izboljšal, so nekateri učenci predlagali nekaj sprememb. Dati možnost učencem povedati svoje mnenje o izvedbi pouka je nekaj, kar bi moral poskusiti vsak učitelj. S tem učencem damo pomembno informacijo, ki jo bo nesel naprej v življenje, in to je: TUDI TVOJE MNENJE JE POMEMBNO.

Ob skodelici čaja z limono sem se zazrl v zasneženo pokrajino in razmišljam o prihodnosti – kaj nam bo prinesla. Zagotovo spremembe, ki bodo pomembno vplivale na karierno, študentsko in zasebno plat življenja. Sprememb se ne smemo bati – so del življenja. Koronademija bo minila in v naša življenja se bodo postopoma vrnili stvari, ki so se nam lansk leto januarja zdeli povsem samoumevne – biti v službi, v šoli, hoditi na predavanja, se družiti s prijatelji. Z osebnimi odločitvami vsakega posameznika – se razumemo, da jih nimamo pravice obsojati in ovrednotiti, dokler ne poznamo celotnega posameznikovega ozadja – lahko strmimo v boljši jutri.

V novem letu 2021 vam želim mnogo osebnih odločitev, ki bodo prinesle sreče, zdravja in upanja v boljši jutri. Pa pojdemo v novi, boljši jutri, ki ga bomo ustvarili zase in drug za drugega.

Blaž Teršek

TABU KLUB: SAMOPOŠKODOVANJE

Nina Mohorčič

Statistični podatki kažejo, da je število mladostnikov v stiski visoko. Ko notranja bolečina postane premočna, jim rez predstavlja odrešitev. Sprašujem se, zakaj vedno naletim na neodobranje, ko pogovor nanese na samomor ali samopoškodovanje. Še vedno je to takšen tabu, da so druge, prav tako zaskrbljujoče družbene anomalije, mačji kašelj proti temu, da bi si nekdo škodoval ali celo »dvignil roko nad seboj«. Zelo malo ljudi razume tiste, ki so v stiski, veliko se jim posmehuje, češ, zakaj bi to nekdo sploh naredil, ko pa je življenje tako čudovito. Nekateri res ne razumejo oziroma nočejo razumeti. Raje se ti odrečejo, kot da bi pomagali in skušali razumeti. Znanec se je pred časom znašel v hudi osebni stiski. Veliko hudega se je čez leta zgodilo in nekega dne mu je prekipelo. Svojih dejanj se ne sramuje in o svoji izkušnji s samopoškodovanjem govori odkrito.

Začelo se je pred približno desetimi leti, ob koncu osnovnošolskega izobraževanja. Takrat sem bil še takšen, kot bi si želel biti tudi sedaj. Zaključevalo se je pomembno obdobje v mojem življenju in pred menoj je bilo novo, nepoznano. Vsi so mi govorili, da so srednješolska leta nekaj najlepšega in seveda sem bil navdušen. Bolj kot se je približeval začetek gimnazije, bolj

sem bil vznemirjen. A kmalu sem spoznal, da ni tako, kot sem si predstavljal.

Vedno sem si govoril in sam sebe prepričeval, da bo tega obdobja konec - ko bom zaključil s šolanjem, dobil službo, posledično zaslužil svoj denar, se zaljubil ... In prav takrat, ko sem imel vse to, je "počilo". Nek večer sem si z britvijo prerezal žile na zapestju ... Tisto noč se je zgodil prelomni trenutek, ki me je na en način streznil. Postavil me je pred velik izziv – ali nadaljujem ali se poberem ... In izbral sem drugo. Za zdaj uspešno ...

Magistrica zakonske in družinske terapije ter izvajalka igralne terapije za otroke **Katja Kozlovič** lahko skozi terapevtsko prakso potrdi statistične podatke, saj so do sedaj terapevtsko pomoč zaradi samopoškodb vedno iskale mladostnice, v povprečju stare med 16 in 17 let. Po večini izhajajo iz družin, v katerih primanjkuje pretočne, sproščene in iskrene komunikacije med družinskimi člani. Prisoten je potlačen strah, sram in jeza. Izražanje čustev je nezaželeno ali pa so čustva spregledana in neupoštevana. Velikokrat je prisotno tudi poniževanje, sramotenje in vzbujanje občutkov krivde. Vse mladostnice brez izjeme so povedale, da so se počutile osamljene, nezačutene in nerazumljene ter nesprejete takšne kar so in so zato velikokrat iskale oporo izven družine, največkrat pri vrstnikih. Vendar je bila stiska pogosto prevelika in jih je »zarež« sprostila. Situacija, v kateri smo se znašli, je dosedanjo statistiko še poslabšala. Stiske so vse večje, saj je ohromljeno javno življenje in zaprtost izobraževalnih ustanov zahteva svoj davek. Na ljubljanski pediatrični kliniki so tako zabeležili 30 % porast števila mladostnikov, ki so bili hospitalizirani po neuspelem poskusu samomora. Zdaj so to pogovori, ki jih ne smemo odlagati.

LE NEKAJ OD TENKOV KARANTENE

Pogovor s prof. dr. Barbaro Baloh

Tako da, vnukec, ti tole povem, rabimo še cepivo proti neumnim ljudem! So zadnje besede letošnje zmagovalne pesmi anonimnega avtorja, ki je nastala v sklopu glasovanja in ustvarjanja ob izboru besede leta. Vsako leto SRC SAZU izbere nekaj besed, ki so zaznamovale preteklo leto in so tako ali drugače zaznamovala tudi naša življenja. Katera pa je na koncu tista zmagovalna, odloča publika in tokrat se je le-ta odločila, da je beseda, ki je najbolj zaznamovala leto 2020 ... Karantena! Pa jo imamo! Publika iz karantene je glasovala za karanteno, ker o karanteni govorimo in karanteno živimo. In če to ni dovolj, jo pomnožimo s 365 ter dobimo »karantensko« leto 2020. Pa je vse le negativno? Ali nasprotno - pozitivno? Ali pozitivno v negativnem smislu, kot nakazuje ena od nominiranih besed? To smo preverili v pogovoru z visokošolsko učiteljico naše fakultete dr. Barbaro Baloh, s katero smo se o besedi in njenih pomenih pokramljali preko Zooma.

Kako bodo nekoč poimenovali leto 2020, bo pokazal čas. Za zdaj ga opisuje beseda karantena in več o zgodovini besede smo spregovorili tudi mi. Beseda izhaja iz latinščine – quaranta dnevni oz. 40 dni - odgovornega umika v izolacijo pred vstopom v mesto. »V Benetkah je nastala nekakšna zdravstvena policija, ki je ladjam preprečevala vstop v mesto, da se ne bi razširile bolezni. In takrat je nastal nekakšne vrste predhodnik NIJZ-ja,« nas je poučila prof. Baloh. Samo zavedanje bolezni in odgovornosti za zdravje vseh prebivalcev je etična bitka, ki jo bijemo še danes. Velikokrat besedo zamenjamo ali enačimo z besedo samoizolacija, ki zanimivo ni bila ena od predlaganih besed v izboru, vendar je beseda, ki »tolče na vrata posameznika.« Na vrata posameznikove državljanske dolžnosti in lastne presoje ter socialne odgovornosti. Bi se zadeve odvijale drugače, če bi besedo leta upoštevali bolje?

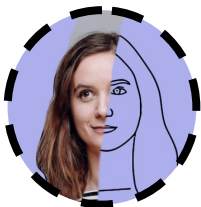
Kaj pa dejavnosti, ki so bile v tem času postavljene na stranski tir? Tako smo spregovorili tudi o izobraževanju na daljavo in univerzitetnem študiju, ki je bil potisnjen navzdol po prioriteten seznamu reševanja izobraževalne krize. »V javnosti se veliko govori o šolah, predvsem o učencih prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja in se pozablja na vrtec, pozablja se na to, da vrtec ni le varstvo otrok. To se je zdaj zelo izkazalo. In mi vemo, da če so v otroštvu določene stvari zamujene, jih težko nadoknadimo. Ne želim biti črnogleda, na nek način se bo preživelo, konec koncev gre za odnos do poklica in človeka v tej situaciji.« No, smo pa menda od vodilnih držav v Evropi, ki je zmožna ponuditi izobraževanje na daljavo. Ali smo res lahko ponosni?

Malo pa se je v javnosti govorilo o študentskem življenju in izobraževanju kadra, ki bo kasneje poučeval, zato smo o tem spregovorili tudi mi. »Da ne govorimo o življenju na sploh, ker študentska leta morajo biti živeta, ne za ekranom.« In kako lepo je slišati to od nekoga »z druge strani«.

In kaj karantena pomeni za vas? Profesorica nam je svoje misli po pogovoru zapisala takole: »Še dolgo sem razmišljala o besedi karantena in ugotovila, da je karantena pravzaprav pretkana tatica, ki nam je ukradla tople objeme, mestni vrvež, glasbo in petje, gledališče in film, tudi knjige, ki smo ji jih nekateri spretno izmaknili, da pa nam je pravzaprav podarila nekaj pomembnega: rodila nam je hčer Ustvarjalnost, kar je najpomembnejša zapuščina mladim rodovom in upam, da jo boste uspeli spretno vzgojiti v plemeni-to odraslo gospo/damo.«

Krista Sedej

In beseda za leto 2021? Mi nominiramo besedo **konec**, kaj pa vi?

ZAKLJUČEK RODARIJE-VEGA LETA IN NAGRAJENE ZGODBE

Od oktobra do decembra je potekal organiziran niz dogodkov imenovanih (Za)govor ustvarjalnosti, ki so jih ob stoti obletnici rojstva italijanskega pisatelja in pedagoga Giannija Rodarija organizirali UP PEF, Hiša ustvarjalnih zgodb Gajbla in založba Malinc pod pokroviteljstvom Mestne občine Koper in v soorganizaciji kulturno izobraževalnega društva PiNA. Tekom treh mesecev so na to temo potekale številne delavnice, mednarodni simpozij, predstavitve projektov in revije Galeb, branje Rodarijevih del ter nagradni natečaj za najboljšo zgodbo. Pred natečajem je v oktobru potekala spletna delavnica Ustvarjalno z Rodarijem/ Sulle vie della creatività Rodariana, ki sta jo vodili Samanta Kopal, diplomirana dramaturginja (Gajbla), in Renata Padovan, vzgojiteljica z dol-

goletnimi in bogatim Pred natečajem je v oktobru potekala spletna delavnica Ustvarjalno z Rodarijem/ Sulle vie della creatività Rodariana, ki sta jo vodili Samanta Kopal, diplomirana dramaturginja (Gajbla), in Renata Padovan, vzgojiteljica z dolgoletnimi in bogatimi. Projekt se je zaključil 14. decembra z objavo zmagovalnih zgodb, ki jih je zbrala strokovna žirija, v

na žirija, v sestavi Samanta Kopal, Renata Padovan, dr. Barbara Baloh, dr. Eda Birska in dr. Barbara Pregelj. Pohvala in nagrada za najboljšo zgodbo

gre tokrat študentki Nini Kržič, ki je žirijo prepričala z svojo zgodbo z imenom Strigalica Stanka.

Strgalica Stanka

"Nee, nee, pojdi stran! Nočem, da mi zležeš v uho!" so vpili otroci, ko so videli strgalico

Stanko. Stanka je bila zaradi tega zelo žalostna. "Želim si, da bi se otroci z menoj

pogovarjali. Rada bi jim povedala, kako sem se imela, kaj sem jedla za večerjo in kako

je potekal moj dan. Ko pa pridem zraven, si vsi zatiskajo ušesa. Nočem jim zlesti v uho,

saj ne bi znala priti ven in oni to dobro vedo. Ne znam hoditi vzvratno, zato se podvigov,

"Nee, nee, pojdi stran! Nočem, da mi zležeš v uho!" so vpili otroci, ko so videli strgalico Stanko. Stanka je bila zaradi tega zelo žalostna. "Želim si, da bi se otroci z menoj pogovarjali. Rada bi jim povedala, kako sem se imela, kaj sem jedla za večerjo in kako je potekal moj dan. Ko pa pridem zraven, si vsi zatiskajo ušesa. Nočem jim zlesti v uho, saj ne bi znala priti ven in oni to dobro vedo. Ne znam hoditi vzvratno, zato se podvigov, kot je plezanje v uho, ne lotevam«.

V petek zjutraj se je Stanka odpravila v trgovino, saj ji je zmanjkalo kisa za solato. Ko se je sprehajala, je zagledala vrata, na katerih je pisalo: RIKVERCMANIJA! Za vse tiste, ki se želite naučiti vzvratne hoje! Prijavite se zdaj! Strgalica Stanka je razmišljala in spomnila se je, da otrok ne bo več strah, da bi jim obtičala v ušesu, če se nauči hoditi vzvratno. Hitro se je prijavila in navdušena odhitela domov spat, da ji je dan hitreje minil. Naslednje jutro je zgodaj vstala, se malo razgibala pred telovadbo in odhitela v mesto. Ko se je učna ura začela, je bilo Stanki strašansko težko. Trudila se je, razgibavala, poskusila počepniti, narediti korak, malo pomigati z nogo ... Opazovala je pikapolonice, kako so spretno migale z nogami, pa črve, ki so se zvijali in čebele,

kako so vzvišene na koncu ure vzvratno odbrenčale skozi vrata. Ni in ni ji uspelo. Po končani učni uri je žalostna odšla domov. "Edina sem, ki tega ne zmorem. Odnehala bom, preden se osmešim." Na poti domov je Stanka srečala prepoteno rakovico, ki je sedela na skali in jokala. Stanka je pristopila do rakovice in jo vprašala, če ji lahko kako pomaga.

"Bila sem na vadbi...SMRK... na vadbi vzvratne hoje... Na tisti Rikvercmaniji. Pa mi ni šlo! Edina sem bila! Nisem in nisem mogla! EDINA!!! In vsi so

Bila sem na vadbi...SMRK... na vadbi vzvratne hoje... Na tisti Rikvercmaniji. Pa mi ni šlo! Edina sem bila! Nisem in nisem mogla! EDINA!!! In vsi so me videli, da ne znam ..."

"Tudi ti si bila v Rikvercmaniji?" Jo je vprašala Stanka. "Nisem te opazila. Tudi meni ni in ni uspelo, mislila sem, da sem edina."

Rakovica je dvignila pogled in si obrisala solze. "Hočeš reči, da nama obema ni uspelo?"

"Ni nama uspelo, ampak lahko poskusiva še enkrat. Želim si, da bi znala hoditi vzvratno, da otrok ne bi bilo strah, ko pridem zraven. Želim se pogovarjati z njimi, ampak jih je strah, da bom obtičala v njihovem ušesu, če se jim preveč približam. Poskusiva še enkrat. Skupaj!"

Rakovici so se zasvetile oči in takoj je privolila. "Zmenjeno, jutri se dobiva pred vrati in poskusiva še enkrat. Saj res, nisva se niti spoznali. Jaz sem Majda. Segli sta si v roko in zatem odšli vsaka svojo pot do doma. Naslednje jutro sta se dobili pred vrati, kot sta se zmenili prejšnji dan. Znova se je začela

učna ura, in spet ... »Poskušata se malo prepogniti, pa pogledati nazaj in hoditi, pa počepniti, se raztegniti ...» Nikakor jima ne uspe. Tako so minevali dnevi, ko sta Stanka in Majda hodili na vadbe vzvratne hoje, ampak jima ni uspelo.

Stanka, mislim, da bom obupala. Ta vadba nima smisla. Nikakor se ne moreva naučiti. Vsi si bodo mislili, da sva navadni zgubi, tako da bo bolje, »Stanka, mislim, da bom obupala. Ta vadba nima smisla. Nikakor se ne moreva naučiti. Vsi si bodo mislili, da sva navadni zgubi, tako da bo bolje, da kar takoj zbeživa domov."

"Veš kaj Majda, to da ne znava nečesa, kar znajo vsi ostali, še ne pomeni, da sva manj vredni. Ti znaš super hoditi postrani, jaz pa naravnost. Če boš naletela na oviro, se ji lahko izogneš na več načinov: da skočiš, se skloniš, zaviješ v levo ali desno, če pa naletiš na slepo ulico, se lahko preprosto obrneš in greš nazaj poiskat drugo pot. Nihče ne pravi, da moramo vsi znati prav vse. Odnehajva z vadbo, a z dvignjeno glavo odidiva skozi vrata. Nisva se naučili vzvratne hoje, sva pa nekaj pridobili."

"Kaj sva pridobili," je žalostno vprašala Majda. "Vsaka je dobila novo prijateljico". "Prav imaš Stanka, ne moremo biti vsi enaki. To, da smo različni, naredi svet bolj raznolik in lepši«.

Objeli sta se in z dvignjeno glavo odšli skozi vrata telovadnice. Stanka naravnost, Majda pa postrani.

Nina Kržič

POD ŽAROMETOM

Toliko mask prisilno nošenih na parih metrih miline izgubljenih Poteze mehke v prisilnih besedah zbledijo V vetru melanholije celoto lovijo.

Pari in pari praznih oči vame strmijo, da dušo napolne jim val- ko luči zatemnijo in eno samo zlomljeno bitje navpično, z medlo svetlobo osvetlijo.

Koliko krvi prelite za to norijo, da kar kažeš prikažeš in je večini všečno ali vsaj razumljivo.

Na koncu, ko se luči zatemnijo
In dlani iz navade udarce delijo
Je maska sploh maska ali z obrazom se
je spojila?
Je publika resnična ali je to zgolj prazna
iluzija?

Eva Gabrijelčič

POZIV!

Uredništvo Peferona vas vabi
zagnane pisce. Pridružite se
nam v novem semestru!

10 NASVETOV, KAKO PREŽIVETI PREDAVANJA NA DALJAVO

Prepričani smo, da si je vsak izmed vas v teh »koronsko-karantenskih« časih predavanja prilagodil predavanja na daljavo. Nekateri niso zbrani brez svoje najljubše naprave, drugi brez polne skodelice čaja ali kave.

No, mi pa smo vam pripravili seznam, kako lahko bolj udobno preživite študijski proces na daljavo.

1. Mizo fakultete zamenjaj za domačo, če pa ti ta ne ustreza, se namesti v posteljo ali po turško na mehko preprogo.
Brez prigrizkov pa tudi ne gre! Prebrskaj omaro, hladilnik ali skrito zalogo.
 2. V primeru hudega mraza, si obuj baročno štrikane nogavice, če pa še to ni dovolj, se ovij v odejo ter natakni rokavice.
 3. Ker se kakšno jutro vsak zbudi enostavno pregrd, naj kamera raje gleda v strop ali v prt.
 4. Ker prigrizek je premajhna pojedina, pojdi v kuhinjo in oponašaj Gordona Ramseya.
 5. Če predavanje prepočasen tempo ima, z latino ritmom zamenjaj ga.
 6. Če počutiš se bolj aktivno, pospravi še sobo, da bo bolj produktivno.
- *Za vse ekstremiste pa priporočamo globinsko čiščenje hiše do barve bleščeče čiste.
7. Da noge ne bodo s stolom eno postale, se pojdi sprehodit do bližnjega gozda ali obale.
 8. Te taka aktivnost ne mika? »Oh, ti, ti!« Saj zdaj ne smeš imeti takega stika!
 9. Ker včasih na Zoomu se krivica zgodi, v naravo, glasbo in knjige odnesi svoje miselne smeti.
 10. Med predavanji obvezno ne pozabi izklopiti mikrofona, ko o profesorjih pogovarjaš se s prijateljem preko telefona.

Če noben od naštetih nasvetov ti ni v pomoč, zapri luč in reči:

»Faks, lahko noč!«

Matic Ahčin, Eva Gabrijelčič, Krista Sedej, Blaž Teršek

"Izobrazba nam lahko pomaga vzpostaviti ustrežnejši odnos tudi do tega, da ugotovimo, da v življenju ne najdemo resnice ali smisla takoj za ovinkom.

Za vsako spoznanje je potreben trud."

Ob dobrodelni akciji
Mala pozornost za veliko veselje

"Današnjega dne nisi živel, dokler nisi storil nečesa za nekoga, ki ti tega ne more nikoli povrniti."

In še življenjsko vodilo:

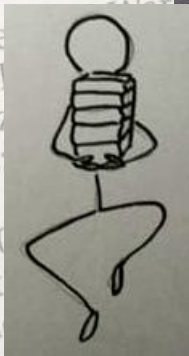
"Si kdaj poskusil. Ti je kdaj spodletelo. Ni pomembno. Poskusi znova. Naj ti spodleti znova. Naj ti spodleti bolje."

Samuel Beckett

Živimo v večnem sedaj.

Zamislimo si svet po svojih etičnih merilih. Brez utopij, bi nas kapitalizem še vedno imel za golazen. Ubranimo pravice. Znanje združimo z doživljanjem. Resnica ni le v znanju.

Resnica je proces.

Toyota ruft Autos zurück

Der japanische Hersteller Toyota muss seine Autos zurückrufen, weil sie einen Defekt an der Matrix haben. Motorsteu...

Ob mednarodnem dnevu invalidov

»... skozi stoletja se je pokazalo, da biti drugačen sicer pomeni stati na robu, a tudi, da boš zagotovo prispeval nekaj izvirnega, koristnega in osupljivega svoji kulturi.«

Clarissa Pinkola Estes (Ženske, ki tečejo z volkovi)

Kratka zgodba

"Tako rada bi nosila uhane" je rekla prva črna mravljica. "Potem jih nosi." "Ampak kako, če nimam ušes?!" "Saj res. To pa je malo nerodno. Nič, potem bomo uhane nosile bolj svobodno. Kdor gleda z vso širino srca, ta ne pozna meja."

Vzele so uhane in si jih pripele na klobuk, ovratnik in na krilo. In so jih nosile, dokler jih ni minilo (A. Štefan, iz knjige Štiri črne mravljice).

